



KLAGANDE

1. Föreningen Nordulv, 875003-6868
Box 4022
650 04 Karlstad

2. Wolf Association Sweden, 802454-4846
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

3. Jägarnas Riksförbund Gävleborg, 885500-6618
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

4. Jägareförbundet Gävleborg, 885000-0392
Box 975
801 33 Gävle

5. Svenska Rovdjursföreningen, 883202-3264
Masthamnen
116 30 Stockholm

6. Jaktkritikerna, 802441-4370
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

MOTPART

Länsstyrelsen i Gävleborgs län
801 70 Gävle

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Gävleborgs läns beslut den 28 september 2017,
dnr 218-6437-2017 (se bilaga 1)

SAKEN

Licensjakt på varg enligt jaktförordningen (1987: 905)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandena.

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Gävleborgs län har beslutat om licensjakt av högst två stycken vargar inom ett anvisat område. I beslutet anges att jakten får bedrivas under tiden 2 januari 2018 till och med den 15 februari 2018, eller till dess att länsstyrelsen avlyser jakten.

Beslutet förenades med bl.a. följande villkor:

- Länsstyrelsen beslutar med stöd av 21 § jaktförordningen att sökning efter vargspår får ske med hjälp av motordrivet fordon, men endast på allmän eller enskild väg. Den som söker efter spår från motorfordon får inte skjuta, förfölja, eller genskjuta varg från fordonet. Sökning efter vargspår får utföras utan att jaktledaren registrerar sig i jaktregistret och hos länsstyrelsen. Spårning får utföras från och med beslutat jaktstart till och med jaktens slut i syfte att fastställa djurens ungefärliga vistelseplats.
- Länsstyrelsen erinrar om att jakten ska bedrivas med god jaktetik och att all hundanvändning ska präglas av detta. Länsstyrelsen rekommenderar att högst tre hundar som förföljer en och samma varg används samtidigt.

Skälen för beslutet framgår av bilaga 1.

PARTERNAS INSTÄLLNING

Vad Nordulv och Wolf Association Sweden anför

Föreningen Nordulv och föreningen Wolf Association Sweden (WAS) har i gemensamt överklagande yrkat att beslutet ska upphävas. Föreningarna anför i huvudsak följande. Länsstyrelsen har valt ut reviret Nyskogen där det vid inventeringen vår/vinter 2017 fanns två vargar som är genetiskt viktiga och bör vara skyddade från jakt. En Kynna besläktad tik F2 G28-17 född i Korsån 5 där hanen är en F1 samt en hane G144-16 född i Sandsjön 3. Länsstyrelsen saknade vid tidpunkten för beslutet vetskap om huruvida någon föryngring skett i reviret. En grundförutsättning för selektiv jakt måste vara att man med stor sannolikhet vet hur många valpar som finns i reviret vid tidpunkten för beslutet. Om föryngring skett och det finns valpar av detta par så är även de genetiskt viktiga. Länsstyrelsens representant har i en Tv-intervju den 28 september 2017 förklarat att länsstyrelsen kommer att se över beslutet om det visar sig att en föryngring har skett. Detta innebär med tidigare licensjakt som riktmärke att länsstyrelsen kommer att justera beslutet till att även omfatta jakt på valparna. Istället för jakt på två genetiskt viktiga vargar innebär länsstyrelsens beslut jakt på ett större antal vargar om föryngring har skett.

De vargar som finns i Nyskogens revir är nya och de skador som länsstyrelsen anser att vargarna orsakat har inte orsakats av dessa vargar. Skadorna har skett under en period om tre år och har inte varit omfattande.

Länsstyrelsen hänvisar till riktlinjer som tagits fram av Lage Carnivore initiative for Europe LCIE på EU kommissionens uppdrag som en av grunderna för beslutet. Av samma riktlinjer framgår att jakt inte ska beviljas då länsstyrelsen inte gjort en effektiv inventering av vargens populationsstorlek samt saknar kännedom om huruvida föryngring skett i Nyskogens revir.

Med facit från tidigare års licensjakter har detta inte medfört en bättre acceptans för rovdjur. Allmänheten har snarare sett jakten som en bekräftelse på att oron för rovdjur är befogad. Naturvårdsverket har i skrivelse anført att de verksamheter som har mest problem med vargförekomst är tamdjurshållning, renskötsel och jakt. Dessa verksamheter har kunnat fortgå och utvecklas trots vargpopulationens tillväxt. De socioekonomiska effekterna av licensjakten är ytterst begränsade. Ett rödlistat djur som vargen kan inte orsaka en negativ socioekonomisk konsekvens.

När en varg vid löshunds jakt dödat en hund har vargen agerat utifrån instinkt. Det är människan som inte bör släppa iväg en hund utan skyddsväst i ett vargrevir. Samarbete mellan myndigheter och intresseorganisationer är nyckeln till ökad förståelse för vargens beteende. Länsstyrelsens hänvisning till en forskningsrapport (Von Essen 2016) för att beskriva att bristen på inflytande främjar illegal jakt ifrågasätts.

Länsstyrelsens beslut strider mot art och habitatdirektivet som uttryckligen anger att jakt inte får ske om det försvårar upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus. Rovdjursinventeringen vintern 2016/2017 visar att det finns ca 355 vargar i landet varav 44 dokumenterats döda. En extra inventeringsperiod genomfördes den 1 maj 2016 till den 30 april 2017 av vilken framgår att det finns 280 vargar i Sverige. Då har inte den illegala jakten beaktats. Från den 30 april 2017 har 9 vargar dödats genom skyddsjakt och genom tillämpning av 28 § jaktförordningen. Med beaktande av genomförd skyddsjakt är antalet vargar nere i 271 st. Enligt länsstyrelsen visar forskning att den illegala jakten medför att 10 – 30 procent av vargarna i Sverige dödas illegalt och att detta bromsar tillväxten av vargstammen.

Med beaktande av redan döda vargar utgör antalet vargar 302 stycken (355 - 44 döda – 9 döda genom skyddsjakt). Om den illegala jakten om 15 procent beräknas på de 271 vargar som DNA insamlingen visar och räknar bort

kända döda vargar hamnar vargstammen på 230 vargar. Båda dessa beräkningar är långt under gynnsam bevarandestatus som är den nivå som satts av Naturvårdsverket och Regeringen.

Naturvårdsverkets bedömning från år 2015 anger att populationen av varg bör uppgå till minst 300 vargar. Detta under förutsättning att minst en ny varg vart femte år förökar sig med inhemska vargar och får sina gener inblandade i populationen. Om någon ny varg inte invandrar och reproducerar sig inom femårsperioden skulle den skandinaviska vargstammen behöva uppgå till minst 1 700 vargar för att klara bevarandekriterierna och uppnå gynnsam bevarandestatus. De senaste 35 åren har endast sex vargar lyckats invandra och bidra med nya gener. Vintern 2015/2016 lyckades fyra vargar invandra till Sverige varav tre numera är döda. Nivån för gynnsam bevarandestatus bör därför höjas från 300 vargar till 1 700 vargar. Länsstyrelsens beslut uppfyller inte kraven för licensjakt eftersom jakten bedöms försvåra upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus. Till överklagandet har bifogats fem stycken bilagor.

Vad Jägarnas Riksförbund Gävleborg anför

Jägarnas Riksförbund Gävleborg (JRF) överklagar beslutet och yrkar att beslutet ändras på så sätt att 17 vargar ska få fällas i Gävleborgs län under licensjakt 2018. JRF anför i huvudsak följande. Jakten ska syfta till att minska problemen som vargen orsakar och öka acceptansen av varg utan att det sker på bekostnad av den gynnsamma bevarandestatusen. Jakten får även andra positiva följd effekter som färre oskygga vargar. Även fortsatt skyddsjakt bör kunna beviljas inom ramen för gynnsam bevarandestatus. Vargpopulationen har gynnsam bevarandestatus och enligt den av riksdagen beslutade inriktningen ska vargpopsulationen bestå av 170 – 270 vargar. Vargpopulationen ligger således långt över det beslutade målet. Även antalet genetiskt viktiga vargar som reproducerar sig i Sverige och därmed ökar

den genetiska variationen är tillräckligt för att uppfylla kraven samtidigt som inavelsgraden stadigt har minskat.

Resultatet av spillningsinventering 2017 visar på närmare 330 vargar i Sverige. Efter den officiella inventeringsperioden har ytterligare 23 vargar identifierats. Eftersom det numera konstaterats närmare 350 vargar i Sverige kan det jämföras med föregående års inventering som visade på 355 vargar. Den slutsats som kan dras vid en jämförelse av inventeringarna är att antalet faktiska vargar överstiger det antal som traditionella inventeringar visat. Där vargreviren är som tätast har det visat sig att kännedomen om revirgränser är liten. Revir delas även mellan olika län. Riksdagen har beslutat att det är tillräckligt med 170 – 270 vargar i Sverige under förutsättning att det tillkommer invandrare från öster som bidrar med genetisk variation. Naturvårdsverket har härefter gjort en egen tolkning om att det behövs minst 300 vargar i Sverige. Tolkningen går längre än riksdagens beslutade mål.

De relevanta målen för vargförvaltningen är de som berör människorna och inte de som handlar enbart om vargarna. Förvaltningen måste därför bli mer fokuserad på att minska skadenivåerna på både boskap och hundar samt öka acceptansen för varg. I takt med att vargstammen ökar och etablerar sig i nya områden minskar acceptansen för varg. En ökad vargpopulation leder också till ökade angrepp på tamdjur. Oskygga vargar blir ett vanligare problem i Sverige. Till överklagandet har bifogats en bilaga i form av begäran om licensjakt efter 17 vargar i Gävleborgs län.

Vad Jägareförbundet Gävleborg anför

Jägareförbundet Gävleborg (Jägareförbundet) yrkar att licensjakten ska utökas till att omfatta ytterligare ett vargrevir samt att beslutet ska omfatta samtliga vargar i reviret. Jägareförbundet anför i huvudsak följande. Den svenska vargstammen har uppnått gynnsam bevarandestatus och antalet vargar överstiger det av riksdagen beslutade referensvärdet om 170 – 270 var-

gar. Naturvårdsverket beslutade att fastställa referensvärdet till 270 vargar efter bemyndigande från regeringen. Av riksdagens proposition ” en hållbar rovdjurspolitik” framgår att koncentrationen av vargstammen ska minskas där den är som tätast. Varken tätheten eller koncentrationen av varg har minskat i Gävleborgs län. Av viltförvaltningsdelegationens beslut framgår att länsstyrelsen ska sträva efter att nå ner till länets förvaltningsnivå. Gävleborgs län har föryngringar av samtliga stora rovdjur årligen och det totala rovdjurstrycket måste minskas i enlighet med riksdagens beslut. Nivån på vargstammen har inte förändrats nämnvärt sedan 2013. Det finns utrymme att utöka licensjakten med ett revir inom länet utan att underskrida förvaltningsnivån eller referensvärdet i Sverige. Den svenska andelen av den skandinaviska vargstammen beräknas uppgå till 355 individer. Därefter har årets valpkullar fötts. Av högsta förvaltningsdomstolens avgörande (HFD 2016 ref. 89, förvaltningsrättens anmärkning) framgår att det finns utrymme inom gällande lagstiftning att medge licensjakt på varg i syfte att minska koncentrationen och ta socioekonomisk hänsyn.

Vad Svenska Rovdjursföreningen anför

Svenska Rovdjursföreningen (Rovdjurföreningen) yrkar i första hand att beslutet upphävs samt att förvaltningsrätten meddelar inhibition av beslutet om målet inte är avgjort innan den 1 december 2017.

I andra hand, för det fall att beslutet inte upphävs, yrkas att tilläggsvillkor beslutas på följande sätt:

- att hund som används för att spåra varg ska vara bandad, alternativt,
- om det kan säkerställas att jakthunden inte springer så fort att vargen utsätts för onödig påfrestning och om det kan säkerställas att jakten inte leder till direkt konfrontation mellan hund och varg kan,
- Antalet lösspringande jakthundar begränsas till en jakthund som förföljer vargen.

– Att undantaget från förbudet i 31 § jaktlagen mot användning av motorfordon upphävs.

Rovdjursföreningen anför i huvudsak följande. Av Högsta förvaltningsdomstolens avgörande 30 december 2016 framgår att Naturvårdsverkets bedömning är att minst 300 vargar behövs för att vargen ska anses ha uppnått gynnsam bevarandestatus i Sverige. Naturvårdsverkets redovisning 2015 om gynnsam bevarandestatus är grundad på Brufords sårbarhetsanalys. Årscykeln i analysen bygger på en föryngring, därefter dödlighet och sedan räknas djuren. Den populationsstorlek som rapporteras av programmet är alltså populationsstorlek före föryngring innan årets valpar föds. Det är populationsstorleken vid denna årstid som ska jämföras med referensvärdet. Under många år har antalet vargar uppskattats genom att multiplicera antalet konstaterade föryngringar (födda valpkullar) föregående år med tio. Det vargantal som då uppskattas omfattar alla vargar som levt under någon del av inventeringsperioden. Åtskilliga av dessa valpar har dött under inventeringsperioden och är inte i livet inför nästa års föryngring. En siffra som innefattar redan döda vargar kan inte jämföras med referensvärdet för gynnsam bevarandestatus eftersom ett referensvärde avser antalet levande vargar. Omräkningsfaktorn tio är svagt underbyggd och är baserad på data från endast tre år.

En studie från april 2016 visar att omvandlingsfaktorn mellan antalet föryngringar och antalet familjegrupper är 1,0 medan omvandlingsfaktorn mellan antalet familjegrupper och antal individer är 8,0 den 1 december och 7,67 den 31 mars. Eftersom vargvalparna föds i april – maj är populationsstorleken i slutet av mars mest relevant att jämföra med referensvärdet. Ett preliminärt resultat från genetisk analys av vargprov indikerar att vargstammen inför föryngringen 2017 inte nådde upp till referensvärdet 300 djur. Under perioden den 1 oktober 2016 till den 31 mars 2017 hittades DNA från 316 vargar. Av dessa är 44 stycken konstaterat döda varvid anta-

let levande vargar vid periodens slut uppgår till 272 djur. Under tiden 1 maj 2016 till den 30 april 2017 hittades DNA från 332 vargar. Av dessa är 52 stycken konstaterat döda varvid antalet vargar som levde vid periodens slut alltså uppgick till högst 280. Även när de revir som delas med Norge räknas med är antalet vargar lägre än referensvärdet om 300 djur.

Från inventeringssäsongen 2014/15 till inventeringssäsongen 2015/16 har en kraftig minskning skett av vargstammen och vargstammen har ännu inte återhämtat sig från minskningen. Vid en jämförelse med Finland kan det anges att vargen inte längre får skjutas där med anledning av art- och habitatdirektivet eftersom stammen minskat. Detsamma borde gälla för Sveriges del. Jakt ökar inte acceptansen för varg vilket framgår av två vetenskapliga studier som publicerats under år 2016. Länsstyrelsen har således inte visat att jakten är ändamålsenlig för att öka acceptansen. Den enkätundersökning som gjorts av länsstyrelsen i Örebro visar att licensjakt efter varg har minskat acceptansen för varg med 25 procent. Av de svarande ansåg 18 procent att jakten ökat acceptansen för varg medan 58 procent svarade att acceptansen var oförändrad. Av de svarande på enkäten uppgav 27 procent att oron för varg ökat i och med licensjakten medan 14 procent ansåg att oron minskat.

För att uppväga en femårsperiod med utebliven invandring krävs mer än två invandrade vargar med nya gener vilket framgår av Naturvårdsverkets plan för genetisk förstärkning. Eftersom ett genflöde inte skett under mer än sju år före år 2016 kommer det under fem varggenerationer under det närmaste århundradet att behövas minst två reproduktioner mellan nya invandrade vargar som inte är besläktade med varandra. Bästa tillgängliga kunskap ger stöd för att det behövs tre till fem genetiskt effektiva invandrare per generationstid för att vargen ska anses ha gynnsam bevarandestatus med mindre än 1 700 individer. Skyddsjakt efter vargar som orsakat skada av tamdjur samt ersättning för uppkomna skador och bidrag till förebyggande åtgärder i form

av rovdjursavvisande stängsel är lämpligare lösningar än nu beslutad licensjakt. Den viktigaste negativa socioekonomiska konsekvensen är risk för angrepp på tamdjur varför skyddsjakt utgör en annan lämpligare lösning. Länsstyrelsen har i beslutet angett att skyddsjakt är mycket resurskrävande men har inte redovisat någon grund för varför skyddsjakt är mer resurskrävande än licensjakt. Länsstyrelsen har även angett att skyddsjakt inte får användas i populationsreglerande syfte. Roddjursföreningen vill poängtera att jakt på varg i syfte att reglera populationen saknar lagstöd i synnerhet när stammen inte når upp till gynnsam bevarandestatus. Av beslutet framgår även att länsstyrelsen anser att skyddsjakt ger djuren en karaktär av skadedjur. En jakt som riktas mot vargar som verkligen orsakat skada behöver inte ge en negativ bild av andra vargar eftersom problemen upphör om problemvargen tas bort.

Den norra delen av Sverige ligger i huvudsak utanför vargens nuvarande utbredningsområde. Vargens utbredning till mellersta Sverige kommer till stor del av att vargar som uppträder i norra Sverige regelmässigt avlivas genom myndigheters tillstånd eller genom illegal jakt. Sverige har till skillnad mot Finland inte något undantag från art- och habitatdirektivet beträffande varg i renkötselområden. En konsekvens av detta är att vargar som invandrar österifrån till norra Sverige inte når den skandinaviska populationen. Eftersom artens utbredning är begränsad till mellersta Sverige uppnås inte gynnsam bevarandestatus. Den kunskap som lyfts fram i flertalet av de nämnda rapporterna var inte föremål för besluten om licensjakt år 2015 och ingick därför inte i Högsta förvaltningsdomstolens prövning i HFD 2016 ref. 89. Till överklagandet bifogas 15 bilagor.

Villkor om användning av jakthund

Även om jägarna i Sverige är beväpnade är risken stor att någon jägare är inom skotthåll när hundarna hinner upp vargen. Jakt med flertalet lösspringande hundar strider mot 27 § jaktlagen där det framgår att djuren inte ska

utsättas för onödigt lidande samt jaktförordningen där det framgår att viltet inte ska utsättas för onödiga påfrestningar. För det fall licensjakten inte stoppas helt bör den kompletteras med villkor som begränsar användandet av hund enligt yrkandet.

Villkor avseende motorfordon

Länsstyrelsens beslut om undantag enligt 21 § jaktförordningen från förbudet att använda motorfordon enligt 31 § jaktlagen har medgetts för att söka efter spår från varg. Länsstyrelsen har inte visat att undantaget är uppfyllt särskilt vad gäller om undantaget behövs för genomförandet av licensjakt.

Vad Jaktkritikerna anför

Jaktkritikerna har yrkat att beslutet ska upphävas och anför i huvudsak följande. Antalet vargar i Sverige uppnår inte gynnsam bevarandestatus vilket är en förutsättning för att tillåta jakt. Om den svenska vargstammen uppgår till 370 vargar eller fler behöver minst en ny immigrant från östligare populationer reproducera sig i den skandinaviska vargpopulationen per varggeneration (Naturvårdsverkets förvaltningsplan). Naturvårdsverket skriver vidare att om stammen ligger nära 270 individer behövs minst två nya reproducerande immigranter per fem års period. Beräkningen av antalet vargar är felaktig eftersom inventeringen inkluderar djur och revir som redan utplånats i 2017 års licensjakt. Det verkliga antalet vargar som beslutet grundar sig på är lägre än vad som anges i beslutet.

Av propositionen en hållbar rovdjursförvaltning framgår att år 2013 hade de stora rovdjuren gynnsam bevarandestatus och att den ska behållas.

Naturvårdsverkets nationella förvaltningsplan för varg 2014 – 2019 anger som delmål att uppnå och behålla gynnsam bevarandestatus. Naturvårdsverket anger att referensvärdet för gynnsam bevarandestatus ska sättas till 300 vargar. Även Högsta förvaltningsdomstolen har fastslagit referensvärdet till 300 vargar år 2016. De senaste 35 åren har sex vargar lyckats invandra och bidra med gener till vargpopulationen vilket är mindre än en per femårspe-

riod. Reproduktion har skett år 1991 respektive 2008 och slutligen 2016. Av den reproduktion som skett år 2016 finns inga valpar kvar och den invandrade hanen är borta. Inavelsgraden är densamma som för fem år sedan. Av Naturvårdsverkets förvaltningsplan (s. 21) framgår att om reproduktion av nya immigranter ej sker med skandinaviska vargar varje varggeneration skulle den skandinaviska stammen behöva bestå av 1 700 vargar för att klara de genetiska bevarandekriterierna och därmed anses ha gynnsam bevarandestatus.

Genom inventeringen av varg som genomfördes 2017 beräknades antalet vargar till 355 stycken baserat på kända föryngringar och med omräkningsfaktorn tio (10). En ny omräkningsfaktor om åtta (8) skulle redan vara implementerad men utreds fortfarande av Naturvårdsverket. Med den nya omräkningsfaktorn utgör antalet vargar i Sverige 284 stycken. I beräkningen 355 vargindivider inräknas döda vargar som enligt inventeringsrapporten uppgår till 44 stycken. En licensjakt om 22 vargar medför att antalet vargar är mycket nära miniminivån och under denna med en ny omräkningsfaktor. Till detta kommer de 20 vargar som får skjutas i skyddsjakt. Licensjakten går emot den förvaltningsplan som Naturvårdsverket själva lagt. Till överklagandet bifogas bilagor i form av beskattningsmodell för varg 2018 från SLU, Inventering av varg vintern 2016 – 2017, Nationell förvaltningsplan för varg april 2016 samt artikel ur SVT-nyheter april 2017.

Vad Länsstyrelsen anför

Länsstyrelsen vidhåller sitt beslut.

RÄTTSLIG REGLERING

Bestämmelse

Av 23 c § jaktförordningen framgår att förutsättningen för att licensjakt efter bl.a. varg ska tillåtas, är att det inte finns någon annan lämplig lösning och att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos

artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning samt ske selektivt och under strängt kontrollerade former. Bestämmelsen i 23 c § jaktförordningen ska tolkas mot bakgrund av motsvarande bestämmelser i rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet).

Praxis

I Högsta förvaltningsdomstolens avgörande HFD 2016 ref. 89 prövades frågan om förutsättningar för licensjakt efter varg. Högsta förvaltningsdomstolen konstaterade i avgörandet att Länsstyrelsen i Värmlands län hade haft fog för sina beslut om licensjakt efter varg 2016. (Avgörandet kommer att redogöras för under respektive underrubrik, förvaltningsrättens anmärkning).

EU-domstolen har i dom den 14 juni 2007 i mål C-342/05 (Europeiska kommissionen mot Finland) uttalat att undantagsbestämmelserna i artikel 16.1 i direktivet ska tolkas restriktivt och att den myndighet som fattat beslutet har bevisbördan för att nödvändiga förutsättningar föreligger för varje undantag. Medlemsstaterna ska säkerställa att varje åtgärd som påverkar skyddade arter endast tillåts genom beslut som är noggrant och tillräckligt motiverade och som hänvisar till de skäl, villkor och krav som anges i artikel 16.1 i direktivet.

Av den allmänt tillämpliga proportionalitetsprincipen, som också slagits fast av EU-domstolen inom artskyddsområdet (se dom i mål C-76/08, Europeiska kommissionen mot Malta), följer att det undantag från skyddssystemet som en medlemsstat har för avsikt att göra, ska stå i proportion till de behov som motiverar undantaget.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Försvåras upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus?

Av det överklagade beslutet framgår att länsstyrelserna i det mellersta förvaltningsområdet enats om att det totala uttaget för licensjakt 2018 ska vara 22 vargar, varav högst två vargar får fällas i Gävleborgs län. Detta ska enligt länsstyrelserna lämna tillräckligt utrymme för skyddsjakt samt att vargstammen med detta jaktuttag kommer att fortsätta ligga över referensvärdet för gynnsam bevarandestatus. Vidare anges i beslutet att den genomsnittliga inavelsgraden har sjunkit sedan 2006. I nuläget finns endast en invandrad varg i Sverige i Tiveden reviret som under inventeringssäsongen 2016/2017 dokumenterades med en ny skandinavisk varganne från Norge. Paret har under 2017 producerat en valpkull som bedöms kunna få stor betydelse för vargstammens genetiska status. De finsk-ryska hannar som tidigare fanns i Gävleborgs och Dalarnas län har inte återfunnits sedan inventeringssäsongen 2016/2017.

Naturvårdsverket har tidigare fastställt referensvärdet för vargens populationsstorlek till 270 individer (NV-09661-12). Av nationell förvaltningsplan för varg för förvaltningsperioden 2014 – 2019 (justerad januari 2016, förvaltningsrättens anmärkning) anges dock att vargförvaltningen, för att vara adaptiv, utgår från det nya vetenskapliga kunskapsläget som säger att 300 vargar utgör den lägsta möjliga nivån för gynnsam bevarandestatus i Sverige. Det sedan tidigare beslutade referensvärdet på 270 vargar kommer dock formellt att ändras först i samband med nästa rapportering enligt Artikel 17 till EU år 2019. Av HFD 2016 ref. 89 framgår även att marginal vid jaktuttag krävs ner till behövliga 300 individer.

Naturvårdsverket fastställde den 1 juni 2017 inventeringsresultatet för vintern 2016/17. Den senaste inventeringen av varg (vintern 2016/2017) visade att mellersta rovdjursförvaltningsområdet hade 34,3 föryngningar. Minimi-

nivån för det mellersta rovdjursförvaltningsområdet fastställdes år 2014 till 27 årliga föryngringar. Av Naturvårdsverkets beslut (NV-00552-14) om fastställande av miniminivåer för varg framgår att Gävleborgs län har en beslutad miniminivå om två föryngringar. Av det överklagade beslutet framgår att inventeringsresultatet för Gävleborgs län har 5,3 länsegna föryngringar.

Länsstyrelsen har bedömt att jaktuttaget om högst två vargar inte anses riskera att stammen minskar under dess miniminivå. Förvaltningsrätten instämmer i denna bedömning.

Vid sidan av det rent numerära antalet vargar som får fällas under jakt är det även viktigt att beakta den genetiska faktorn vid bedömningen av gynnsam bevarandestatus. I denna del har länsstyrelsen pekat ut ett område inom vilket jakt får bedrivas. Enligt beslutet framgår att det inte finns någon genetiskt viktig varg i området. Vidare framgår att utvalt jaktområde kommer att prioriteras för inventeringsinsatser inför jaktstart, för att minimera risken för att genetiskt viktig varg finns i området under tiden då jakten bedrivs.

Med hänsyn till att den uppskattade populationen i Sverige består av 355 individer finner förvaltningsrätten att den beslutade licensjakten inte riskerar att underskrida referensvärdet om 270 individer. Någon sådan risk bedöms inte heller finnas utifrån ett nytt referensvärde för varg om 300 individer. Jakten kan därför inte på denna grund anses försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus.

Inventeringsresultaten för varg har dock de senaste två åren legat relativt nära den fastställda miniminivån för varg för mellersta rovdjursförvaltningsområdet. Förvaltningsrätten anser därför att det inom nu aktuell licensjakt saknas utrymme att besluta om jakt på ytterligare vargar.

Lämplig med hänsyn till stammens storlek och sammansättning?

Av (HFD 2016 ref. 89) framgår att bestämmelsen i 23 c § jaktförordningen måste förstås så att det krävs att jakten sker i begränsad omfattning och avser en begränsad mängd för att vara tillåten. Det krävs således att jaktuttaget inte försämrar den gynnsamma bevarandestatusen för den svenska vargstammen.

Med ett jaktuttag om 22 vargindivider inom det mellersta rovdjursförvaltningsområdet reduceras stammen med närmare sex procent. Det finns dock tillräcklig marginal ner till de behövliga 300 vargindividerna. Vid bedömningen av det revir som valts ut för avskjutning har den genetiska statusen beaktats. Det jaktuttag som är aktuellt bedöms således inte ha någon påverkan på vargstammens genetiska variation. Dessutom har tillräckliga försiktighetsåtgärder vidtagits för att ingen genetiskt värdefull varg skulle skjutas. Under dessa förutsättningar har den beslutade jakten ingen effekt på vargstammens gynnsamma bevarandestatus. Det har inte heller framkommit att jakten skulle vara olämplig med hänsyn till vargstammens storlek och sammansättning.

Strängt kontrollerade förhållanden?

Enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening måste kravet på strängt kontrollerade förhållanden innebära att villkoren för jakten är tydliga, främst vad gäller de individer eller grupper av individer som får jagas, var detta får ske, under vilka tider och till vilket antal. Dessutom måste det finnas effektiva rutiner som förhindrar att jakten sker i strid med villkoren. Slutligen måste kraven på ansvariga myndigheter att kontrollera jakten ställas högt (HFD 2016 ref. 89 s. 23).

WAS och Nordulv har anfört att länsstyrelsen vid tidpunkten för beslutet saknade vetskap om huruvida någon föryngring skett i det aktuella reviret.

Av det överklagade beslutet framgår att jakten riktats mot de områden där tätheten av vargrevir är hög samtidigt som revir i utkanten av vargens utbredningsområde fredas eftersom dessa är viktiga för den fortsatta spridningen av vargstammen. Förvaltningsrätten noterar att länsstyrelsen i beslutet anført att kvaliteten på inventeringsresultaten för varg är mycket hög samt att en större detaljnivå vore svår att uppnå.

Förvaltningsrätten konstaterar att det överklagade beslutet innehåller såväl tidsmässiga som geografiska avgränsningar. Beslutet har dessutom förenats med en rad villkor rörande bl.a. jaktledares ansvar och de förhållanden som jakt får bedrivas under. Beslutet inkluderar krav på skyndsam rapportering av fällda eller påskjutna djur. Det krävs kontinuerlig kontroll av om tilldelning återstår i jaktområdet.

När det gäller användandet av jakthundar har länsstyrelsen erinrat om att jakten ska bedrivas med god jaktetik, så även hundanvändning. Förvaltningsrätten anser att det inte har framkommit sådana skäl som medför att användandet av en eller flera jakthundar med nödvändighet står i strid med god jaktetik. Därtill ska noteras att länsstyrelsen även anger att utvilade hundar inte får släppas på redan jagade vargar under en och samma dag.

Av länsstyrelsens beslut anges att motordrivet fordon får användas på befintliga vägnät för att söka efter vargspår i syfte att bestämma vargens ungefärliga vistelseplats. Förvaltningsrätten bedömer att den reglering av användandet av motordrivna fordon som bestämts i beslutet inte kan anses strida mot art- och habitatdirektivet och är ett sådant undantag som länsstyrelsen har rätt att besluta om.

Mot denna bakgrund bedömer förvaltningsrätten att beslutet om licensjakt uppfyller kravet om strängt kontrollerade förhållanden.

Var den beslutade licensjakten selektiv?

Enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening måste kravet på selektivitet innebära att jakten ska vara riktad mot vissa individer eller vissa grupper av individer som tillhör en viss art eller undanta vissa individer eller vissa grupper av individer som tillhör arten. Vidare måste detta urval ske mot bakgrund av det eftersträlvade syftet i artikel 16.1 i art- och habitatdirektivet, dvs. att det inte försämrar den gynnsamma bevarandestatusen hos de aktuella populationerna (HFD 2016 ref. 89).

Av det överklagade beslutet framgår att länsstyrelsen gjort en sammanvägd bedömning av förutsättningarna för selektivt jaktuttag såväl nationellt som regionalt. Genom tillgängliga inventeringsresultat har länsstyrelsen vetskap om var den genetiskt mest värdefulla vargen befinner sig. Länsstyrelsen har bedömt sannolikheten för att en genetiskt viktig varg befinner sig i reviret som mycket låg. Vidare bedömer länsstyrelsen det som osannolikt att ytterligare vargar har kommit till det aktuella området från Ryssland. Det utvalda jaktområdet kommer enligt länsstyrelsen att vara prioriterat för inventeringsinsatser inför jaktstart för att minimera risken för att en genetiskt viktig varg finns i området under tiden då jakten bedrivs. Med hänsyn härtill samt med beaktande av att länsstyrelsen avser att omedelbart avlysa jakten för det fall någon genetiskt viktig varg uppehåller sig i området bedömer förvaltningsrätten att länsstyrelsens beslut uppfyller kraven på selektivitet.

Var den beslutade licensjakten nödvändig eller fanns det någon annan lämplig lösning?

Av HFD 2016 ref. 89 framgår att även om något särskilt syfte inte är föreskrivet som ett särskilt villkor i 23 c § Jaktförordningen eller i artikel 16.1 e i art- och habitatdirektivet måste det enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening finnas ett syfte angivet för att det ska kunna göras en prövning av frågan om det finns någon annan lämplig lösning.

Enligt länsstyrelsen syftar licensjakten i reviret till att förhindra att tätheten av vargrevir ökar snabbare än vad som främjar samexistensen i området. Vidare anger länsstyrelsen att jakten syftar till att minska konflikter mellan människa och varg samt att minska risken för socioekonomiska konsekvenser. Enligt förvaltningsrättens mening är de angivna syften godtagbara i sig.

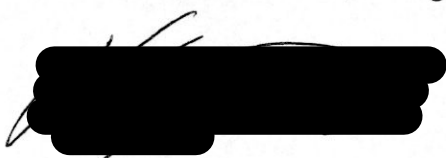
Rovdjurföreningen har anfört att skyddsjakt utgör en annan lämplig lösning än licensjakt. När det gäller frågan om annan lämplig lösning anser förvaltningsrätten att en sådan måste sättas i relation till det aktuella syftet med jakten. Skyddsjakt framstår därför som en olämplig lösning, eftersom syftet att föregå vargens skadeverkningar och att öka förtroendet för förvaltningen då går förlorad. Förvaltningsrätten instämmer i länsstyrelsens bedömning att det inte finns någon annan lämplig lösning än licensjakt för att uppnå de i beslutet angivna syftena. Kriteriet härom är därför uppfyllt.

Slutsats

Sammantaget finner förvaltningsrätten att samtliga förutsättningar för beviljad licensjakt föreligger, i den omfattning som länsstyrelsen har bestämt. Överklagandena ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i formulär DV 3109/1C (se bilaga 2).


chefsrådman

I avgörandet har även nämndemännen ,  och  deltagit.

 har föredragit målet.

Bilaga 1



Länsstyrelsen
Gävleborg

Natur- och viltenheten



@lansstyrelsen.se

BESLUT

2017-09-28

1 (27)

Dnr 6437-2017

2017-09-10

2362-17

4 - 1

Licensjakt efter varg i Gävleborgs län 2018

Beslut

Länsstyrelsen beslutar, med villkor, om licensjakt efter varg i Gävleborgs län.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 59 § jaktförordningen (1987:905) att detta beslut ska gälla utan hinder av att beslutet överklagas.

Jakttid

Jakt får bedrivas från och med den 2 januari 2018 till och med den 15 februari 2018 eller till dess Länsstyrelsen avlyser jakten.

Tilldelning och jaktområde

Jaktområde: Reviret Nyskogen

Tilldelning: Högst två (2) vargar får fällas inom jaktområdet.

Jakt får endast ske inom angivet område, se karta (bilaga 2) och i enlighet med villkoren i detta beslut. Varg får fällas oavsett djurets kön och ålder. Ungdjur bör dock av jaktetiska skäl i möjligaste mån fällas före föräldradjur.

Licensjakt efter varg får inte bedrivas i revir med säkerställd etablering av genetiskt viktig varg. Om en genetiskt viktig varg uppehåller sig i jaktområdet som omfattas av detta beslut kommer Länsstyrelsen omedelbart att avlysa jakten i berört område. Genetiskt viktig varg definieras i detta beslut som en invandrad varg eller första generationens avkomma till sådan varg (så kallad Fl:a), samt andra generationens avkomma från den så kallade Galvenhamnen (M09-03).

Avlysning

Länsstyrelsen avlyser jakten då det totala antalet djur fällts eller påskjutits och avräknats inom länet, eller om jakttiden löpt ut alternativt om genetiskt viktig varg uppehåller sig i jaktområdet. Länsstyrelsen informerar om

avlysningen via telefonsvarare, via SMS samt på Länsstyrelsens hemsida (www.lansstyrelsen.se/gavleborg).

Villkor för licensjakten

För att säkerställa att jakten bedrivs selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden beslutar Länsstyrelsen att angivna villkor ska gälla för genomförandet av jakt enligt detta beslut. Villkoren i beslutet är ställda utifrån Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd för Länsstyrelsens beslut om licensjakt efter varg (NFS 2014:24) samt Naturvårdsverkets beslut (NV-04025-17) om delegering av beslut om licensjakt efter varg till Länsstyrelserna i mellersta rovdjursförvaltningsområdet.

Söka efter spår

Länsstyrelserna beslutar med stöd av 21 § jaktförordningen (1987:905) att sökning efter vargspår får ske med hjälp av motordrivet fordon, men endast på allmän eller enskild väg. Den som söker efter spår från motorfordon får inte skjuta, förfölja eller genskjuta varg från fordonet. Sökning efter vargspår får utföras utan att jaktledaren registrerar sig i jaktregistret och hos Länsstyrelsen. Spårning får utföras från och med beslutad jaktstart till och med jaktens slut i syfte att fastställa djurens ungefärliga vistelseplats.

Vilka får utföra jakten

Person som har jakträtt i området som omfattas av detta beslut har rätt att delta i jakt efter varg på det jaktområde där den har jakträtt, under förutsättning att jakträtten omfattar jakt efter varg. Jakt får inte bedrivas utan att en ansvarig jaktledare utsetts på förhand vid varje jakttillfälle. Vid ensamjakt är den ensamme jägaren jaktledare.

Krav på registrering av jägare

Alla som tänker bedriva licensjakt efter varg år 2018 ska enligt 49 § jaktförordningen (1987:905) registrera sig i Naturvårdsverkets Jägarregister.

Anmälan kan göras via

- Naturvårdsverkets talsvar: 0771-18 34 11 (välj djurart och ange personnummer),
- Naturvårdsverkets kundtjänst: 010-698 17 00 (ange personnummer),
- e-post till jagarregistret@naturvardsverket.se (ange personnummer),
- inloggning med Bank-ID på <https://jagarregistret.naturvardsverket.se/>.

Jaktledare*Krav på registrering av jaktledare*

Den som avser vara jaktledare under licensjakten ska registrera sig i Naturvårdsverkets jägarregister samt hos Länsstyrelsen innan jakt påbörjas.

1. Naturvårdsverkets jägarregister:

Se *Krav på registrering av jägare* ovan.

2. Länsstyrelsen:

Anmälan görs innan jaktstart via mail till gavleborg@lansstyrelsen.se eller via telefon på 070-2414621. Jaktledaren ska ange namn, adress och telefonnummer.

Krav på att planera och leda jakten

1. Jakt får inte bedrivas utan att en ansvarig jaktledare är utsedd innan varje jakttillfälle. Vid ensamjakt är den ensamme jägaren jaktledare.
2. Jaktledaren ska före jaktens början informera samtliga jaktdeltagare om villkoren för jakten, kommunikationsbestämmelser, otillåtna skjutriktningar, gränsförhållanden samt om övriga regler som kan behövas för jaktens genomförande. Jaktledaren ska vidare informera om skyldigheten att inneha vapenlicens och giltigt statligt jaktkort.
3. Jaktledaren ska informera skytten om dennes ansvar att rapportera fälld eller påskjuten varg till Länsstyrelsen i enlighet med 5b § jaktförordningen (1987:905).
4. Jaktledaren ska inför varje jakttillfälle försäkra sig om att en hund som är särskilt tränad i att spåra skadat vilt ska kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen i enlighet med 17 § andra stycket jaktförordningen (1987:905).
5. Jaktledaren ska informera varje jaktdeltagare om riskerna med skadskjutning av varg och uppmana jaktdeltagarna att endast skjuta rena sidoskott mot stillastående vargar.
6. Jaktledaren ska informera varje jaktdeltagare om att den bör vara ansvarsförsäkrad, bör bära röda band eller motsvarande kännetecken under jakten samt att denne årligen före jakten förvissat sig om att vapnet är inskjutet och att jägaren har tillräcklig skjutskicklighet för att bedriva jakt efter varg.

7. Jaktledaren ska ansvara för att kommunikationsvägarna under jakten säkerställer att villkoren för jakten efterlevs.
8. Jaktledaren ska minst en gång i timmen informera sig om hur många djur som återstår av tilldelningen i det område där jakt efter varg bedrivs. Telefonnummer till Länsstyrelsens meddelandetelefon: 010-2251199.
9. Jaktledaren ska veta vilka föreskrifter beträffande jakt som gäller inom naturreservat i jaktområdet.

Övrigt

Jaktledaren ska underlätta för besiktningspersonalen efter det att en varg fällts, exempelvis genom att undvika att jaktdeltagarna trampar sönder spår vid skottplats och fallplats.

Om det framkommer att jaktområdet som utpekats av Länsstyrelsen innehåller fler eller färre vargar än som får fällas enligt detta beslut uppmanas jaktledarna inom jaktområdet kontakta Länsstyrelsen.

Hantering av fälld varg

Anmälan av fälld varg

Den som fällt en varg ska anmäla detta till Länsstyrelsen utan dröjsmål och senast samma dag i enlighet med bestämmelsen i 5 b § jaktförordningen (1987:905).

För meddelande om återstående tilldelning, ring: **010-225 11 99**
(telefonsvarare)

För att få SMS om återstående tilldelning:

SMS:a till **073-123 95 38** (om du har svenskt abonnemang) alternativt
0046731239538 (om du har utländskt abonnemang) texten:

Spara Förnamn Efternamn Vargjakt

Förnamn och Efternamn ersätts med jägarens riktiga namn. Varje ord separeras med mellanslag.

För anmälan om fälld eller påskjuten varg, ring: **070-241 46 21**

Vid anmälan ska skytten ange följande uppgifter:

- skyttens och jaktledarens namn, adress och telefonnummer,

- när djuret fällts eller påskjutits (datum och klockslag),
- var djuret fällts eller påskjutits (inom vilket jaktområde och plats som går att återfinna på karta, alternativt koordinater)
- djurets kön.

Besiktning av fälld varg

1. Länsstyrelsens besiktningspersonal ska besikta samtliga fällda djur.
2. Skytten ska inom ett dygn från det att djuret fällts uppvisa hela det fällda djuret för Länsstyrelsens besiktningspersonal.
3. Om Länsstyrelsen så begär ska skottplats och fallplats omgående uppvisas.
4. Besiktningspersonal fyller tillsammans med skytten i de blanketter för fälld varg som Länsstyrelsen tillhandahåller.

Hantering av skinn och kropp från fälld varg

Skinn från fälld varg tillfaller jakträttshavaren under förutsättning att:

- Länsstyrelsens besiktningspersonal har tagit ett hudprov (ca 1x3 cm) från fälld varg. Om djuret är eller kan tänkas vara angripet av skabb ska ytterligare hudprov tas från angripen del eller delar.
- Flådd kropp inklusive huvud överlämnas till Länsstyrelsen Gävleborg, Borgmästarplan, Gävle, eller enligt överenskommelse med besiktningspersonal. Vargskinnet ska märkas med transponder (mikrochip) av besiktningspersonal vid sidan av flåsnittet vid buk eller bröst. Uppgifter om chipnummer ska anges på särskild blankett som besiktningspersonalen tillhandahåller. Länsstyrelsens besiktningspersonal ansvarar för att flådd kropp inklusive huvud och hudprov tas om hand och fraktas till SVA. Kroppen ska vara komplett, dvs. alla tår (exklusive klor), alla svanskotor, kraniet samt (för hanar) testiklar och penisben ska medfölja kroppen.

Påskjuten varg: eftersök och dokumentation

Påskjuten varg

1. Den som påskjutit varg ska anmäla detta till Länsstyrelsen utan dröjsmål och senast samma dag i enlighet med bestämmelserna i 5 b § jaktförordningen (1987:905).
2. När en varg påskjutits, och den inte blir kvar på platsen, får endast sådan jakt som syftar till att fälla den påskjutna vargen bedrivas inom det område som jaktledaren ansvarar för. Licensjakten i övrigt får återupptas först efter medgivande från Länsstyrelsen.

3. Den som påskjutit varg ska tillsammans med jaktledaren ansvara för att platsundersökning genomförs för att säkerställa om vargen är skadad eller ej, samt för att spår på skottplats och fallplats ej förstörs.
4. Den som påskjutit varg ska tillsammans med jaktledaren ansvara för att eftersök genomförs om inte platsundersökningen eller andra omständigheter visat på att vargen är oskadad. Eftersök ska genomföras tills dess:
 - a) djuret påträffats dött,
 - b) djuret påträffats skadat och avlivats,
 - c) kulans anslags- eller nedslagsplats är så belägen att den utesluter att vargen skadats, eller
 - d) djuret inte kan påträffas.
5. Jaktledaren ska på begäran uppvisa skottplatsen för Länsstyrelsens besiktningspersonal.
6. Jaktledaren ska till Länsstyrelsens besiktningspersonal redovisa hur platsundersökning och eftersök genomförts samt dokumentera dessa åtgärder på blankett som besiktningspersonalen tillhandahåller.
7. Om skadeskjuten varg inte anträffats ska tillgängligt material såsom blod, hår eller spillning från den skadade vargen samlas för DNA-analys, enligt besiktningspersonalens instruktioner.

Avräkning av påskjuten varg

Påskjuten varg ska avräknas såvida inte kulans anslags- eller nedslagsplats från det avlossade skottet är så belägen att den utesluter att vargen skadats, eller om det på annat sätt vid fältkontroll kan fastställas att vargen inte skadats.

Fälls varg med stöd av andra beslut eller dödas på annat sätt under den tid då licensjakt efter varg är tillåten, ska dessa djur inte avräknas licenstilldelningen.

Övriga bestämmelser för jaktens genomförande

Jakttid

Varg får enligt 9 § jaktförordningen (1987:905) jagas fr.o.m. en timme före solens uppgång t.o.m. en timme efter solens nedgång. Timmen efter solens nedgång får jakten endast bedrivas som vaktjakt eller smygjakt.

Krav på eftersökshund

Vid jakt efter varg ska hund som är särskilt tränad i att spåra upp skadat vilt kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen. Detta framgår av 17 § andra stycket jaktförordningen (1987:905).

Tillåtna jaktmedel

Jakt efter varg får endast bedrivas med kulvapen och ammunition som uppfyller kraven för klass 1. Detta följer av 14 och 16 §§ Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2002:18) om jakt och statens vilt.

Försäljning av vargskinn

Kommersiella aktiviteter som annonsering, köp, byte, försäljning eller förevisning av varg, vargskinn eller andra delar av varg, är förbjudna enligt artikel 8.1 i rådets förordning (EG) 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem. För vargar skjutna i enlighet med detta beslut kan Jordbruksverket efter ansökan meddela undantag från detta förbud.

Ytterligare information finns på Jordbruksverkets hemsida
<https://www.jordbruksverket.se/amnesomraden/djur/olikaslagsdjur/hotadearter/cites.4.7caa00cc126738ac4e880002389.html>

Hundanvändning

Länsstyrelsen erinrar om att jakten ska bedrivas med en god jaktetik och att all hundanvändning ska präglas av detta. Länsstyrelsen rekommenderar att högst tre hundar som förföljer en och samma varg används samtidigt.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Redogörelse för Länsstyrelsernas arbete och förutsättningar för beslut om licensjakt

Samråd mellan Länsstyrelserna

I enlighet med propositionen "En hållbar rovdjurspolitik" (Prop. 2012/13:191) har länen inom det mellersta rovdjursförvaltningsområdet (MFO) samverkat i frågor gällande förvaltning av rovdjur. Beslut om licensjakt för respektive län har grundats på Naturvårdsverket beslut om miniminivåer för varg (NV-00552-14), respektive läns förvaltningsplaner samt gällande författningar.

Länsstyrelserna i det mellersta förvaltningsområdet har haft ett flertal möten för att diskutera förutsättningarna för och målsättningarna med licensjakt efter varg. Samråden har dels gällt de övergripande riktlinjerna för rovdjursförvaltningen inom rovdjursförvaltningsområdet, dels utformning av beslut och det praktiska genomförandet.

Aktuella bestämmelser om förutsättningar för jakt

Enligt 24 a § andra stycket jaktförordningen (1987:905) får Naturvårdsverket överlämna att besluta om licensjakt efter varg till Länsstyrelserna i ett rovdjursförvaltningsområde enligt 2 § förordningen (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn att besluta om licensjakt efter björn, varg, järv och lo med stöd av 23 d § jaktförordningen (1987:905), under förutsättning att antalet föryngringar för arten i rovdjursförvaltningsområdet överstiger de fastställda miniminivåerna enligt 5 § förordningen (2009:1263).

Enligt beslut (NV-04025-17) delegerar Naturvårdsverket rätten att fatta beslut om licensjakt efter varg till Länsstyrelserna i Dalarna, Gävleborg, Stockholm, Värmland, Västmanland, Västra Götaland, Uppsala och Örebro. Delegeringen gäller till och med den 15 april 2018.

Vid beslut om licensjakt efter varg gäller Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd för Länsstyrelsens beslut om licensjakt efter varg, NFS 2014:24.

I 23 c § jaktförordningen (1987:905) anges att förutsättningen för att licensjakt efter björn, varg, järv och lo ska kunna tillåtas är att det inte finns någon annan lämplig lösning och att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom vara lämplig med hänsyn till

stammarnas storlek och sammansättning samt ske selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden.

Av 23 d § jaktförordningen (1987:905) följer att om det finns förutsättningar enligt 23 c § och något annat inte följer av 24 a §, får Naturvårdsverket besluta om licensjakt efter varg. Ett beslut om jakt enligt första stycket får utformas och förenas med villkor som är ändamålsenliga med hänsyn till de olägenheter som förekomsten av täta rovdjurspopulationer orsakar.

Bestämmelserna i jaktförordningen ska tolkas mot bakgrund av motsvarande bestämmelser i Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet).

Enligt artikel 12.1 a) art- och habitatdirektivet ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för införande av ett strikt skyddssystem i det naturliga utbredningsområdet för de djurarter som finns förtecknade i bilaga 4a, med förbud mot att avsiktligt fånga eller döda exemplar av dessa arter i naturen, oavsett hur detta görs. Vargen finns uppräknad i bilaga 4a såsom en djurart av gemenskapsintresse som kräver noggrant skydd.

Av artikel 16.1.e) art- och habitatdirektivet följer att förutsatt att det inte finns någon annan lämplig lösning och att undantaget inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos bestånden av de berörda arterna i deras naturliga utbredningsområde får en medlemsstat göra undantag från bestämmelserna i artikel 12 för att under strängt kontrollerade förhållanden selektivt och i begränsad omfattning tillåta insamling och förvaring av vissa exemplar av de arter som finns förtecknade i bilaga 4 i en begränsad mängd som fastställs av de behöriga nationella myndigheterna.

Riktlinjer för förvaltningen av stora rovdjur

Large Carnivore Initiative for Europe (LCIE) har på EU-kommissionens uppdrag tagit fram riktlinjer för förvaltning av stora rovdjur på populationsnivå. Riktlinjerna antogs av EU-kommissionen sommaren 2008 och kan enligt kommissionens bedömning ligga till grund för inriktningen av rovdjursförvaltningen inom EU. I riktlinjerna anges bl.a. följande om möjligheterna till jakt: "från bevarandesynpunkt finns ingen principiell orsak till att populationerna av stora rovdjur ej kan tolerera vissa nivåer av jaktliga förvaltningsåtgärder eller att förvaltas under samma förutsättningar som jaktbart klövvilt eller jaktbara fågelarter. Detta förutsatt att jakten är väl hanterad, vilket i detta fall innebär effektiv inventering av

populationsstorlek, fastställande av lämplig tilldelning och jaktperioder, samt noggrann åtländnad av dessa regler. En väl organiserad jakt kan potentiellt sett vara uthållig. Artikel 16 ger i sammandrag en möjlighet att tillåta jakt, och kvarhållande av traditionella jaktmetoder”

Rättspraxis

EU-domstolen har uttalat att eftersom artikel 16.1 i livsmiljödirektivet innehåller undantagsbestämmelser som ska tolkas restriktivt och den myndighet som fattar beslutet har bevisbördan för att nödvändiga förutsättningar föreligger för varje undantag, ska medlemsstaterna säkerställa att varje åtgärd som påverkar skyddade arter endast tillåts genom beslut som är noggrant och tillräckligt motiverade och som hänvisar till de skäl, villkor och krav som anges i artikeln (mål C-342/05).

EU-domstolen har även slagit fast att den s.k. proportionalitetsprincipen gäller inom artskyddsområdet. Denna innebär att det undantag som en medlemsstat har för avsikt att göra ska stå i proportion till de behov som motiverar undantaget (mål C-76/08).

Förvaltningsrätten i Luleå har prövat Länsstyrelsen i Gävleborgs läns beslut om licensjakt efter varg som avsåg jakten 2017 (mål nr 2164-16, dnr 218-6761-16). Förvaltningsrätten bedömer att vargstammen i Sverige har gynnsam bevarandestatus, att de angivna syftena med licensjakten är acceptabla och kan utgöra grund för beslutet. Vidare bedömer Förvaltningsrätten att licensjakten som förvaltningsåtgärd är ändamålsenlig och att uttaget på sex vargar är proportionerligt i förhållande till syftet. Förvaltningsrätten anser att Länsstyrelsen i beslutet har vidtagit försiktighetsåtgärder i bedömningen av lämpligt uttag och att vargstammen inte riskerar att hamna under referensvärdet för gynnsam bevarandestatus. Beträffande annan lämplig lösning gör Förvaltningsrätten bedömningen att det inte finns några andra sådana för att uppnå de angivna syftena med licensjakten.

Högsta förvaltningsdomstolen (HFD) har prövat Länsstyrelsen i Värmlands beslut om licensjakt efter varg 2016 (målnummer 2406-2408-16 och 2628-2630-16). Där drar HFD slutsatsen att Länsstyrelsens beslut uppfyllde samtliga förutsättningar enligt 23 c § jaktförordningen, dvs. det fanns inte någon annan lämplig lösning, jakten skulle inte ha försvårat upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, jakten var lämplig med hänsyn till stammens storlek och sammansättning och skulle ha skett selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden. Högsta förvaltningsdomstolen godtar även Länsstyrelsens syften med jakten; förbättra möjligheterna för älgförvaltning och fårnäring samt minska risken för angrepp på hundar vid löshunds jakt,

minska konflikten mellan människa och varg och minska människors oro, samt öka acceptansen för vargen och viltförvaltningen vilket i sin tur torde minska den illegala jakten.

Länsstyrelsens bedömning

Möjligheten att medge licensjakt efter varg är starkt begränsad och jakt kan endast ske om det finns stöd i något av de undantag som finns reglerat enligt ovan. Länsstyrelsen gör följande bedömning.

Syftet med jakten

Länsstyrelsen klargör inledningsvis syftet med jakten och vilka problem som finns och som är nödvändiga att komma tillrätta med genom en tillämpning av undantaget.

Den övergripande målsättningen för vargförvaltningen är att vargstammen ska ha gynnsam bevarandestatus samtidigt som det inte blir påtagligt svårare att hålla tamdjur och att hänsyn tas till de människor som lever och verkar i rovdjurstata områden. I praktiken innebär det att alla förvaltningsåtgärder som vidtas, inklusive licensjakt, syftar till denna samexistens mellan människa och varg. Syftet med att besluta om licensjakt i Gävleborgs län är att begränsa de negativa socioekonomiska konsekvenserna, underlätta tamdjurshållning och begränsa skadorna för att därigenom skapa förutsättningar för en hållbar vargförvaltning, förbättra möjligheten för samexistens och på detta sätt bevara vargstammens gynnsamma bevarandestatus (prop. 2012/13:191).

Syftet står i enlighet med Riksdagens beslut den 10 december 2013 att anta propositionen "En hållbar rovdjurspolitik" (prop. 2012/13:191). Enligt propositionen är det mycket viktigt att de människor som påverkas av stora rovdjur ges möjlighet att finna en delaktighet i förvaltningen. Vidare framgår det av den nationella förvaltningsplanen för varg att ett stärkt och upprätthållet förtroende för förvaltningen är nödvändigt för en hållbar rovdjursförvaltning.

Ett av de största problemen inom vargförvaltningen i Sverige är det minskande förtroendet för förvaltningen, ökande socioekonomiska konsekvenser med en tätare och större vargstam samt försvårade förutsättningar för tamdjurshållning. Dessa problem har lett till en minskad acceptans för vargen som art och problem med illegal jakt (von Essen, 2016). Acceptans är enligt Länsstyrelsens bedömning en förutsättning för att bibehålla vargens gynnsamma bevarandestatus.

Risken för olägenheter och socioekonomiska konsekvenser ökar i områden där förekomsten av varg är tät. Förutom direkta kostnader till följd av

vargangrepp på tamdjur, har Sveriges Lantbruksuniversitet konstaterat att det finns indirekta kostnader såväl för enskilda jordbrukare som för samhällen i rovdjurstöta områden, trots ett betydande arbete med förebyggande åtgärder.

I det utvalda jaktområdet har det sedan länge funnits vargrevir. Jaktområdet är beläget i en del av länet som bedöms ha en hög koncentration av varg och det aktuella reviret angränsar idag till två andra revir. Att minska koncentrationen av varg i området syftar till att minska de socioekonomiska konsekvenserna för boende i området, underlätta för tamdjurshållningen samt om möjligt öka förtroende för den svenska rovdjursförvaltningen.

Socioekonomiska konsekvenser

Socioekonomiska aspekter i rovdjursförvaltningen utgår från rovdjurens sociala och ekonomiska påverkan på förutsättningar för människors verksamhet och vardag. Det kan innebära kostnader och nyttor med avseende på rovdjursförekomst, exempelvis rovdjursturism och rovdjursjakt, skador med konsekvenser för olika näringar, människors rädsla för rovdjur och rovdjurens påverkan på natur- och kulturvärden så som fåboddrift.

Inom reviret Nyskogen har det funnits varg under många års tid, även om reviret i dess nuvarande konstellation bildades 2016. Vargförekomsten har tidvis skapat stora problem för boende i området. Länsstyrelsen gör utifrån kvalitetssäkrad dokumentation bedömningen att vargarnas närvaro påverkar befolkningen i dessa områden på ett negativt sätt och att vargarna genererar oro, vilket är en påtaglig olägenhet för dem som berörs.

Skador på tamdjur

Samtidigt som länen ska främja spridningen av vargstammen finns risken att tamdjurshållningen i vissa områden påtagligt försvåras. Studier visar att risken för vargangrepp är beroende av tätheten av tamdjursbesättningar. Vargpopulationen i sig kan inverka negativt på möjligheter för tamdjurshållning och då särskilt på fårnäringen. Risken för olägenheter och socioekonomiska konsekvenser för tamdjursägare i form av direkta och indirekta kostnader ökar i områden där förekomsten av varg är tät.

I studier från Sveriges Lantbruksuniversitet framgår det att sådan negativ påverkan kan avse kostnader av direkta vargangrepp och även indirekta kostnader bestående av försämrade djurhälsa, försämrade reproduktionsförmåga samt merarbete för djurägaren.

Inom området som berörs av reviret Nyskogen har tamdjurshållningen påverkats både direkt och indirekt av varg. Under de senaste tre åren har tre

jakthundar dödats av vargar i området och under samma period har tamdjur dödats av varg vid sammanlagt sex tillfällen. I området finns flera djurhållare som bedriver fäbodbruk, vilket är en extra sårbar näring som kan drabbas hårt av vargförekomst.

Länsstyrelsen i Örebro län genomförde sommaren 2016 en enkätundersökning som gick ut till get- och fårägare i Örebro län. Där angav 20 procent att de haft angrepp orsakade av rovdjur, 70 procent av dem angav att angreppet besiktigats av Länsstyrelsens besiktningspersonal. Det pekar åt en relativ hög andel angrepp i ett län med utbredd rovdjursförekomst där även varg finns. Länsstyrelsen drar slutsatsen att situationen bör vara liknande i Gävleborgs län där antalet vargrevir är fler, samtidigt som Gävleborg har samma täthet av tackor och baggar på länsnivå som Örebro län (Skydds jakt varg, Översyn av regler och tillämpning N2015/5058/FJK).

Förtroende för förvaltningen

Förtroendet för vargförvaltningen i Sverige är beroende av att systemet är tydligt, förutsägbart, transparent och förankrat såväl regionalt som nationellt. Resultatet av att förvaltande myndigheter inte kan efterleva sina förvaltningsplaner är att förtroendet för förvaltningen skadas. En adaptiv och hållbar förvaltning av vargstammen är beroende av människans tolerans för vargen. Detta innebär att de människor som påverkas av stora rovdjur ska ges möjlighet att finna en delaktighet i förvaltningen samt att konflikter mellan människa och varg minimeras. Länsstyrelsen ska även arbeta för att begränsa de socioekonomiska konsekvenserna och förbättra möjligheterna för tamdjurshållning (prop. 2012/13:191).

Licensjakt efter varg kan medverka till att acceptansen för rovdjur i den svenska faunan upprätthålls (Naturvårdsverkets förvaltningsplan för varg, 2014–2019, s.68) genom att bidra till att minska konflikten mellan rovdjur och människa i de regioner där rovdjurens förekomst är som tätast. Studier visar att acceptansen för varg i Gävleborgs län har minskat från 56 % till 47 % mellan åren 2004–2014, detta i takt med att vargstammen i länet har ökat. (Sandström, Ericsson 2014).

Det finns problem med illegal jakt efter varg i Sverige och detta faktum är ett hot mot vargstammens gynnsamma bevarandestatus och en bidragande orsak till att vargstammens spridning hämmas. Forskning har visat att uppskattningsvis 10–30 % av vargarna i Sverige dödas illegalt och att detta kraftigt bromsar tillväxten av vargstammen (Liberg et al., 2012). Forskningsstudier visar att upplevelse av brist på inflytande i vargförvaltningen främjar illegal jakt (von Essen 2016).

Uppnå syftet med jakten

Licensjakt i Sverige bedöms av Naturvårdsverket som en effektiv, kontrollerbar och hållbar del av en aktiv vargförvaltning om den sker i begränsad omfattning. Licensjakt kan tillsammans med andra åtgärder såsom bidrag och ersättningar för skador samt samråd och information bidra till att minska konflikter mellan människa och varg. När inventeringar visar att stammen ligger över det nationella referensvärdet kan licensjakt utgöra en av flera åtgärder i förvaltningen för att minska risken för socioekonomiska konsekvenser (Nationell förvaltningsplan för varg, Naturvårdsverket, 2014). Helheten är alltigenom beroende av att rovdjursförvaltningen är tydlig, förutsägbar, legitim, transparent och såväl regionalt som nationellt anpassad (Linnell 2013 s. 38). Förtroendet för förvaltningen är enligt Länsstyrelsens bedömning en nyckelfaktor för vargstammens gynnsamma bevarandestatus i Sverige.

Syftet med att vidta licensjakt som åtgärd i reviret Nyskogen är att förhindra att tätheten av vargrevir ökar snabbare än vad som främjar samexistensen i området.

I vargstammens kärnområde sker ofta en snabb återbesättning av områden där ett vargrevir har försvunnit. Således kan effekten av den minskade tätheten vara kortare än ett år. Dock sker mest sannolikt ingen föryngring i området förrän tidigast två år efter licensjakten och konfliktytan mellan vargar och mänsklig aktivitet minskar därmed avsevärt under denna tid.

Länsstyrelsen har av licensjakten 2016 och 2017 i Åmot/Ockelbo respektive Blyberget bedömt att de resulterat i att den minskade vargtätheten i området hittills har bestått. Syftet att minska tätheten och därigenom minska den socioekonomiska påverkan, samt underlätta tamdjurshållningen i det området, har därmed uppnåtts. Utifrån den slutsatsen gör Länsstyrelsen bedömningen att jakten är ändamålsenlig för att uppnå samma syfte även i Nyskogen.

Vargar lever som par eller familjegrupper i revir som de hävdar mot andra vargar. För att minska tätheten av varg behövs därmed tätheten av vargrevir minska. Länsstyrelsen bedömer att det därför är mest ändamålsenligt att jakten inriktas mot att upplösa utvalda revir. Till skillnad från att jaga enskilda individer i ett större antal revir kan en jakt som inriktas mot ett par/familjegrupp i ett revir medföra att föryngringar under nästkommande vår uteblir. Vidare kan den valda jakttiden också bidra till att de områden som omfattas av jakt inte återbesätts den säsongen. Vargstammen i Sverige har en kontinuerligt hög tillväxttakt och har efter föregående licensjakt en fortsatt betryggande marginal mot referensvärdet för gynnsam bevarandestatus. Dessa förutsättningar kan enligt den nationella förvaltningsplanen ge ett utrymme för licensjakt som förvaltningsåtgärd i rovdjursförvaltningsområden som uppnått sina miniminivåer. Det innebär att ett län som bedömer att det är motiverat att minska koncentrationen av varg i ett område för att ta socioekonomisk hänsyn,

kan använda licensjakt som förvaltningsmetod om förutsättningarna för jakten i övrigt är uppfyllda.

Minskade negativa socioekonomiska konsekvenser

Samtidigt som myndigheternas arbete pågår med att förebygga och hantera problem och konflikter relaterade till vargförekomst, bör det arbetas för att tätheten av vargrevir inte ökar snabbare än vad som främjar samexistensen med människan. I takt med att vargstammens utbredning ökar i områden med täta förekomster av tamdjursbesättningar blir också den socioekonomiska påverkan på människors livsföring större.

Länsstyrelsen noterar att licensjakterna i reviren Åmot/Ockelbo och Blyberget har inneburit en skillnad för invånare som tidigare påverkats av varg. Innan licensjakterna mottog Länsstyrelsen rapporter och telefonsamtal om incidenter och oro från områdena i stort sett varje vecka under långa perioder. Efter den genomförda jakten konstaterar Länsstyrelsen att rapporter om vargar med oönskat beteende nästintill uteblivit och att jakten därmed har haft önskad effekt, även om det finns vargar kvar i området. Länsstyrelsens bedömning är att licensjakten är ett nödvändigt verktyg för att förbättra förutsättningarna för att minska de negativa socioekonomiska konsekvenserna i området.

Förbättrade förutsättningar för tamdjurshållning

Erfarenheter från föregående års licensjakter visar att tamdjurshållningen i området underlättas av att reviret upplösts, åtminstone på kort sikt. Inom Nyskogen har vargrevir funnits under lång tid och påverkan på tamdjurshållningen har tidvis varit stor. Länsstyrelsen gör bedömningen att en licensjakt i Nyskogen kommer att underlätta för tamdjurshållningen under de närmaste åren.

Ökat förtroende för förvaltningen

En adaptiv och hållbar förvaltning av vargstammen är direkt beroende av människans tolerans för vargen. Detta innebär att de människor som påverkas av stora rovdjur ska ges möjlighet att finna en delaktighet i förvaltningen samt att konflikter mellan människa och varg minimeras. Länsstyrelsen ska även arbeta för att begränsa de socioekonomiska konsekvenserna och förbättra möjligheterna för tamdjurshållning (prop. 2012/13:191). En tydlig, förutsägbar och legitim förvaltning stärker förutsättningarna för att långsiktigt bibehålla en gynnsam bevarandestatus för varg i Sverige enligt en forskningsrapport från 2015 av L. Scott Mills och Jennifer Feltner, (Bilaga 4 till Delredovisning av regeringsuppdraget att utreda gynnsam bevarandestatus för varg (M2015/1573/Nm)).

Det är även en förutsättning för legitimiteten i den regionala förvaltningen att de målsättningar som satts upp efterlevs i den mån som svensk lagstiftning tillåter när vargstammen med god marginal uppnått gynnsam bevarandestatus (M2015/1573/Nm). En begränsad och kontrollerad jakt påverkar allmänhetens inställning till vargförvaltningen och ökar förutsättningarna för att minska konflikterna.

Det finns ett samband mellan ökat förtroende för förvaltningen och en minskad illegal jakt på varg (2015 L. Scott Mills och Jennifer Feltner, (Bilaga 4 till Delredovisning av regeringsuppdraget att utreda gynnsam bevarandestatus för varg (M2015/1573/Nm).

Länsstyrelsen arbetar på flera sätt, exempelvis genom tillsyn, informationsinsatser och delaktighet i förvaltningen, för att förebygga illegal jakt samt för att minska acceptansen för illegal jakt. Enligt Länsstyrelsens bedömning spelar licensjakt kopplad till regionala förvaltningsplaner och en legitim förvaltning en viktig roll i detta förebyggande arbete. Att inte använda sig av möjligheten till licensjakt när vargstammen har gynnsam bevarandestatus samtidigt som länet ligger över sitt förvaltningsmål innebär en större risk för negativ påverkan på gynnsam bevarandestatus än vad en noga kontrollerad licensjakt gör (Kaltenborn, B.P. & Brainerd, S.M. 2016). Den beslutade jakten medför minskade konflikter och en ökad acceptans för varg, vilket är nödvändigt för att långsiktigt upprätthålla gynnsam bevarandestatus för varg.

Lämpligt jaktuttag i Sverige

Licensjaktens omfattning nationellt

Länsstyrelserna i det mellersta rovdjursförvaltningsområdet har gjort en sammanvägd bedömning av förutsättningarna för ett selektivt jaktuttag. Prognosen baseras på underlag från Viltskadecenter (Beskattningsmodell för varg 2018), fastställt inventeringsresultat från den senaste inventeringssäsongen (2016-2017), beslut om fastställande av regionala miniminivåer (NV-00552-14) och regionala förvaltningsmål, samt målsättningarna i den svenska rovdjurspolitiken.

Viltskadecenter har enligt uppdrag från Naturvårdsverket beräknat hur stor beskattningen på den svenska vargstammen kan vara för att uppnå en minskning, en nolltillväxt eller en ökning efter genomförd licensjakt 2018. Beräkningarna visar sambandet mellan storleken på jaktuttaget och storleken på den kvarvarande populationen jämfört med populationens nivå vintern 2017 efter känd jakt och dödlighet.

Modellen ger Länsstyrelserna förväntad storlek, med konfidensintervall, på den svenska vargstammen 2018 vid olika beskattningsnivåer. Inget tyder på att

vargstammen utvecklas avsevärt annorlunda i nuläget än under den senaste femårsperioden.

Utifrån de regionala förvaltningsplanerna, inventeringsresultat och vargstammens utveckling så har Länsstyrelserna i det mellersta förvaltningsområdet enats om att det totala uttaget för licensjakt 2018 ska vara 22 vargar. Licensjaksuttaget lämnar då enligt Länsstyrelserna ett tillräckligt utrymme för skyddsjakt. 22 individer motsvarar jakt i tre revir med familjegrupp samt två revir med revirmarkerande par. Länsstyrelsen gör utifrån detta bedömningen att vargstammen med detta jaktuttag fortsatt kommer ligga över referensvärdet för gynnsam bevarandestatus.

Begränsad omfattning och begränsad mängd

Länsstyrelsen bedömer att ett totalt uttag som sker selektivt och som uppgår till mindre än den årliga tillväxten i vargstammen uppfyller kriterierna i artikel 16.1.e i art- och habitatdirektivet om att uttaget ska vara i "begränsad omfattning" och "begränsad mängd". Enligt den nationella förvaltningsplanen för varg är utrymmet för uttag genom licensjakt beroende av artens status och populationsnivå. Det är således ingen absolut siffra utan utrymmet kan delvis variera beroende på vilken art som berörs.

Länsstyrelsen har även tagit hänsyn till Naturvårdsverkets vägledning (dnr NV-06215-15), angående EU-kommissionens synpunkter på licensjaktens omfattning, och därmed valt att lämna en större marginal till maximalt uttag för att hålla vargstammen stabil. Vad gäller vargstammens status och populationsnivå är Länsstyrelsens bedömning att "begränsad omfattning" bör sättas i relation till att den svenska vargstammen har gynnsam bevarandestatus, befinner sig i ett skede av stadig tillväxt och att det rör sig om en art med stor tillväxtpotential. Motsvarande bedömning av "begränsad mängd" bör sättas i relation till att en ökad populationsstorlek gör att mängden individer i uttaget kan öka även om uttaget i andel av populationen är detsamma.

Licensjaktens omfattning per län

Den svenska vargstammen bör förvaltas i sin helhet samt utifrån hur de olika länen påverkas och var de största koncentrationerna finns. Då jaktuttaget 2018 begränsats till 22 vargar och jakten sker i utpekade revir, måste Länsstyrelserna samverka om hur jaktuttaget ska fördelas snarare än att enbart följa sina regionala förvaltningsplaner. Jaktuttaget riktas mot revir i de områden av Värmlands, Dalarnas, Gävleborgs, Västmanlands och Örebro län där tätheten av vargrevir är hög. Samtidigt fredas revir i utkanten av vargens utbredningsområde, eftersom dessa är viktiga för den fortsatta spridningen av vargstammen.

Licensjaktens omfattning

Varje län måste ta hänsyn till de regionala förutsättningarna och till den lokala stammens hållbara utveckling. Det möjliga jaktuttaget per län bör ställas i relation till länets beslutade miniminivå men också till den inriktning som finns uppsatt i Naturvårdsverkets beslut om miniminivåer. Länen har efter samråd enats om att möjligt jaktuttag med hjälp av licensjakt skall fördelas per län enligt följande:

Tabell 1: Fördelat jaktuttag mellan län i Mellersta rovdjursförvaltningsområdet.

Län	Antal individer
Värmland	6
Örebro	2
Dalarna	6
Gävleborg	2
Västmanland	6

Fördelningen följer så långt det är möjligt de regionala förvaltningsplanerna för varg. Licensjakten omfattar totalt 22 individer och länsstyrelserna anser detta vara av begränsad mängd och ett rimligt uttag i förhållande till populationens storlek och tillväxt.

Begränsad omfattning

Uttaget i licensjakten uppgår till mindre än den årliga tillväxten hos den svenska vargstammen och uppfyller därmed enligt Länsstyrelsens bedömning kriterierna i artikel 16.1.e i art- och habitatdirektivet om att uttaget ska vara i "begränsad omfattning" och "begränsad mängd, såväl på populationsnivå som på länsnivå.

Samråd med Norge

Enligt såväl Naturvårdsverkets vägledning till Länsstyrelsen samt enligt uppdrag från Norska Stortinget till Miljödirektoratet, ska samråd om licensjakt efter varg ske mellan beslutande myndigheter i båda länder vad gäller jakt i gränsrevir. Detta berör främst de län som gränsar mot Norge, men skulle även kunna påverka det totala jaktuttaget i Sverige och Norge. Rovviltmyndigheterna i region 4 (Östfold, Oslo og Akershus) och region 5 (Hedmark), fattade den 26 juni 2017 beslut om licensjakt på högst 24 vargar inom tre etablerade revir i den så kallade ulvesonen, samt högst 12 vargar utanför etablerade revir. Ett av de utpekade reviren, Slettås, är upptaget som gränsrevir enligt inventeringsresultatet vintern 2016–2017. Det rör sig dock endast om en observation strax innanför gränsen i Värmland och två andra revir gör det

osannolikt att Slettåsreviret skulle ha större utbredning i Värmland än så. Praktiskt berörs alltså inte den svenska delen av vargpopulationen av att Slettåsreviret utpekats för jakt. Det är dessutom fler gränsrevir som har sitt huvudsakliga utbredningsområde på svensk sida än omvänt. Länsstyrelsen gör bedömningen att jakt i Slettåsreviret på norsk sida inte påverkar förutsättningarna för licensjakt efter varg i Sverige samt att det varken finns möjlighet eller anledning att avgränsa ett område för jakt på Slettåsreviret på svensk sida.

Val av revir i Gävleborgs län

Nyskogen

Länsstyrelsen har gjort en samlad bedömning av vilket revir som kan vara lämpligt för licensjakt efter varg utifrån kriterier som formulerats i samråd med länets viltförvaltningsdelegation. De bedömningsgrunder som använts för att välja reviret Nyskogen är täthet/koncentration av vargrevir i länet, historik gällande skador och oönskade beteenden samt genetisk status.

Det är enligt Länsstyrelsen mycket angeläget att åstadkomma en förvaltning som ökar acceptansen och motverkar de problem och skador som förorsakas av en växande och tät vargpopulation. Reviret Nyskogen angränsade vid senaste inventeringen 2016/2017 till två andra revir och området har under lång tid hyst vargrevir i olika konstellationer. Tätheten mellan de olika reviren orsakar konflikter mellan människor och vargar.

I området som omfattas av reviret Nyskogen finns en historik av skador och obehag orsakade av varg som inte minst av socioekonomiska skäl är angelägna att lösa. I början av januari 2015 vargdödades en jakthund i Näsfall och i september 2015 dödades ytterligare en jakthund av varg i Akinvallen. I december 2016 dödades en jakthund i Backarvall, södra delen av Nyskogenreviret. Under sommaren och hösten 2015 orsakade vargarna i området besvär för tamdjurshållare. Vid sammanlagt sex tillfällen utsattes tamdjursbesättningar för vargangrepp och totalt dödades 21 får och två getter. Våren 2016 skedde två vargangrepp vid Hennan där får dödades. I området finns ett femtontal fårbesättningar, ett tiotal nötbесättningar samt ett par aktiva fäbodbrukare.

I reviret Nyskogen finns enligt Viltskadecenters statusrapport från inventeringssäsongen 2016/2017 inga genetiskt värdefulla vargar.

Lämpligt jaktuttag i Gävleborgs län

De regionala förvaltningsplanerna utgår ifrån rovdjursförvaltningens juridiska och politiska ramar, och behandlas och godkänns av länsstyrelsernas viltförvaltningsdelegationer. Beslut om licensjakt som fattas med stöd av regionala förvaltningsplaner har goda förutsättningar att

uppfattas som legitima och väl förankrade hos berörda intressegrupper. Detta påverkar i sin tur toleransen för varg och förtroendet för förvaltande myndigheter och förbättrar därmed förutsättningarna för att bibehålla gynnsam bevarandestatus.

Vid bedömning av möjligt jaktuttag i Gävleborgs län har hänsyn tagits till hur stor andel av vargstammen som finns i Gävleborg, men också till att en fortsatt spridning av vargstammen ska kunna ske och att jaktuttaget inte ska försvåra upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus.

I bedömningen ingår att risken för underbeskattning av vargstammen i förhållande till det regionala förvaltningsmålet är större än risken för överbeskattning, vilket ytterligare styrker att detta jaktuttag inte riskerar att påverka gynnsam bevarandestatus negativt. Jaktresultatet kommer att följas upp noggrant och bidra till kunskapsunderlaget för kommande förvaltningsbeslut, enligt principerna för adaptiv viltförvaltning. I och med genomförandet och utvärdering av 2018 års licensjakt kommer kunskapen att öka och de osäkerheter som finns att minska. Detta är vedertagen metodik inom all viltförvaltning.

Länet har en beslutad miniminivå på två vargföryngringar (Fastställande av miniminivåer för varg och björn gällande rovdjursförvaltningsområden och län, Dnr NV-00552-14) samt en av viltförvaltningsdelegationen beslutad förvaltningsnivå på tre vargföryngringar. Det senaste fastställda inventeringsresultatet från 2016/2017 visar att länet berörs av 5,3 länsegna familjegrupper, vilket i detta fall motsvarar 5,3 länsegna föryngringar. (Inventering av varg i Skandinavien 2016–2017, Viltskadecenter). Uttaget på ett vargrevir i länet är grundat på en inriktning mot att vargstammen i länet stegvis ska sträva mot förvaltningsnivån på tre vargföryngringar, samtidigt som Naturvårdsverkets inriktningsnivå för Gävleborg på fyra vargföryngringar tagits i beaktande.

Jakten är inriktad på ett område där det finns en dokumenterad problembild och är begränsad till ett fåtal individer, i detta fall bestående av två vargindivider (ett revir). Den är enligt Länsstyrelsen proportionerlig och kan inte bedömas få någon negativ inverkan på populationen som hindrar upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus. Jakten är tvärtom nödvändig för att minska konflikterna mellan människa och varg och därmed genom ökad acceptans långsiktigt möjliggöra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för populationen.

Gynnsam bevarandestatus

Hela den skandinaviska vargstammen härstammar från endast sju invandrande vargar från den finskryska populationen (paret i Nyskoga, hannen i Gillhov, hannen i Kynna, hannen i Galven, hannen i Tunturi, och tiken i Tiveden). Med denna smala avelsbas finns det risker för att vargstammen kan drabbas av negativa effekter på grund av inavel.

Inavelsgraden hos den skandinaviska vargstammen har dock förbättrats något genom att avkommor från invandrade vargar börjar få valpar och på så sätt tillförs nya gener i vargstammen. Den genomsnittliga inavelsgraden bland avkommorna i familjegrupperna i den skandinaviska populationen har sedan 2006 sjunkit från 0,31 till 0,23. Som jämförande exempel är inavelskoefficienten 0,25 bland avkommor till syskonpar, medan den är 0,13 för avkommor till kusiner.

I Sverige finns i nuläget endast en känd invandrad varg: tiken i Tivedenreviret i Örebro län. Under inventeringssäsongen 2016–2017 dokumenterades tiken tillsammans med en ny skandinavisk hanvarg från Norge. Paret har under våren 2017 producerat en valpkull, vilket konstaterades genom DNA-analys av spillning i slutet av september 2017. Dessa valpar kan få stor betydelse för vargstammens genetiska status, förutsatt att de överlever och kan reproducera sig. De två finsk-ryska hannar som tidigare fanns i Gävleborgs- och Dalarnas län har ej återfunnits sedan inventeringssäsongen 2016–2017.

Strängt kontrollerade former

Jakten är strängt kontrollerad med avseende på de villkor som beslutet är förenade med samt det underlag som beslutet grundas på, eftersom kvaliteten på inventeringsresultaten för varg är mycket hög. Jämfört med förvaltning av andra viltarter är kunskapsnivån inom vargförvaltningen i Sverige mycket omfattande och detaljerad. En större detaljnivå än dagens skulle vara mycket svår att uppnå och dessutom orimligt kostsam. Det finns alltid osäkerheter i all viltförvaltning, men beträffande vargstammen är osäkerheterna ovanligt små och risken för negativa konsekvenser likaså.

Mot bakgrund av de i beslutet formulerade villkoren anser Länsstyrelsen att licensjakten uppfyller kraven på strängt kontrollerande förhållanden.

Uppföljning av licensjaktens genomförande och resultat

För att nå de uppsatta förvaltningsmålen och undvika negativ påverkan på gynnsam bevarandestatus krävs kännedom om ett flertal viktiga faktorer såsom populationsstorlek, övrig dödlighet och reproduktion. Licensjakten bör utvärderas årligen både nationellt och regionalt, för att utifrån nyvunnen kunskap genomföra justeringar till nästa års licensjakt vid behov. Detta är

en grundprincip i adaptiv viltförvaltning. Uppföljning av utvecklingen i vargstammen ska ske genom årliga inventeringar av varg enligt Naturvårdsverkets föreskrifter. I de områden där licensjakt har bedrivits kommer en särskild uppföljning att göras för att få kunskap om hur snabbt nya vargar etablerar revir i dessa områden. Uppföljning av dödlighet, migration och tillväxt görs årligen av det Skandinaviska Vargforskningsprojektet, Skandulv. Erfarenheter ifrån jakten kommer även att analyseras och utbytas inom hela det mellersta rovdjursförvaltningsområdet.

Genomförandet av licensjakten utvärderades genom dialog med besiktningspersonalen, Naturvårdsverket, andra länsstyrelser samt jaktledare och jägare som deltog i jakten.

Utifrån uppföljningen av licensjakten som genomfördes 2016 och 2017 drar Länsstyrelsen slutsatsen att den strategi och tilldelning som gällde i det beslutet var ändamålsenlig för att uppnå syftet med beslutet.

Selektiv jakt

Länsstyrelsen bedömer att licensjakt i enlighet med detta beslut är selektiv både ur ett nationellt såväl som ur ett regionalt perspektiv. Licensjakten begränsas till de områden där vargstammens påverkan på socioekonomiska förhållanden och tamdjurshållning är som störst och till specifika jaktområden baserat på kunskap om de revir som finns där.

Inom varje län görs en regional bedömning utifrån den regionala förvaltningsplanen av hur jakten ska riktas för att bäst uppnå syftet med jakten. Länsstyrelsen i Gävleborgs län har pekat ut revir där licensjakt får bedrivas utifrån Viltförvaltningsdelegationens övergripande riktlinjer för licensjakt. Det innebär att revir har pekats ut utifrån skadesituation, genetisk status, påverkan på jakt och lokala koncentrationer.

Länsstyrelserna avser att påbörja sina inventeringar så snart det är möjligt och inrikta dessa mot det revir som omfattas av detta beslut. Vidare ska Länsstyrelsen omedelbart avlysa jakten om det framkommer att en genetiskt viktig varg har etablerat sig i det området som omfattas av licensjakten.

Genetisk status

I Sverige finns nu kända invandrade vargar i ett revir. Det är den mest genetiskt värdefulla vargen och genom tillgängligt inventeringsunderlag finns kunskap om var denna individ befinner sig. Det är därmed mycket låg sannolikhet för att denna varg nu skulle befinna sig i det revir som är aktuellt för jakt. Det är även högst osannolikt att ytterligare vargar har

kommit till aktuella områden från Ryssland genom både Finland och Sverige.

Inom det utvalda jaktområdet finns enligt "Varg i Skandinavien och Finland" (SLU Rapport nr. 7-2014) ingen genetiskt viktig varg, enligt definitionen F1 (en invandrad varg eller första generationens avkomma). Det utvalda jaktområdet kommer dock att vara prioriterat för inventeringsinsatser inför jaktstart för att minimera risken för att en genetiskt viktig varg finns i området under tiden då jakten bedrivs.

Mot bakgrund av ovanstående gör Länsstyrelsen bedömningen att licensjakten uppfyller kraven på selektivitet.

Annan lämplig lösning

Utöver licensjakt arbetar Länsstyrelsen även i största möjliga utsträckning med andra åtgärder så som ersättningar vid skador, bidrag för förebyggande insatser, skyddsjakt, samråd och information som bidrar till att minska konflikter mellan människa och varg. Licensjakt utgör dock ett nödvändigt komplement för att ytterligare minska risken för socioekonomiska konsekvenser. Detta gäller särskilt i områden med tät förekomst av varg och andra rovdjur. Licensjakt är en strategi för att uppnå målet att minska sådana tätheter. Andra åtgärder för att minska förekomsten av varg i ett område skulle kunna vara flytt eller sterilisering av varg.

Skadorna i länet orsakade av varg varierar från år till år. Med en ökad vargstam ökar också risken för skador och negativa socioekonomiska konsekvenser. Utan licensjakt kommer vargstammen att växa i storlek, vilket på sikt leder till ett ökat behov av skyddsjakt eftersom risken för skador kommer att öka. Detta i sin tur kan leda till höga kostnader för samhället, minskad acceptans, ökad oro och psykisk stress, vilket kan leda till en ökad motsättning mellan Länsstyrelsens förvaltning och ortsbefolkningen som följd.

Skyddsjakt

Ett alternativ till licensjakt efter varg, för att motverka skador, är skyddsjakt. Länsstyrelsen gör dock bedömningen att skyddsjakt inte är ett lämpligt alternativ till licensjakt. Skyddsjakt innebär att problematiska individer avlägsnas snabbt och effektivt. Ofta involveras ett fåtal personer och det tillämpas metoder som vid licensjakt inte är tillåtna. De fällda djuren omhändertas vanligtvis av myndigheterna och rovdjuren får en sorts karaktär av skadedjur. Att genomföra ett stort antal skyddsjakter med populationsreglerande effekt skulle vara mycket resurskrävande och

kostsamt och är därmed inte en lämplig lösning för att hålla stammen på en nivå som motsvarar länets uppsatta förvaltningsnivå.

Andra lämpliga lösningar i samband med skador är exempelvis skrämsel av olika slag och stängsling. Skrämsel är en åtgärd som ofta har en kort eller begränsad effekt på vargar som orsakar skador. Stängsling är ofta effektivare, men trots att stängsling använts som förebyggande åtgärd under många år har inte detta lett till minskade skador på länsnivå. Sådana insatser bedöms heller inte möjliga att genomföra på en skala som omfattar ett helt län eller en hel vargpopulation och på lång sikt.

Flytt av varg

Vargar kan förflytta sig över mycket långa sträckor under kort tid. Erfarenheter visar att det finns en stor sannolikhet för att flyttade vargar återkommer till området där de infångades. En flytt medför dessutom en hög grad av stress för det fångade och flyttade djuret, som måste sövas. Enbart sövningen är en både riskabel och ingripande åtgärd för vargen. Flytt av varg är också en personalintensiv åtgärd som är förenad med mycket höga kostnader. Naturvårdsverket uppskattar att kostnaden för flytt av en varg vid ett tillfälle uppgår till cirka 500 000 kr. En flytt av det antal vargar som omfattas av detta beslut skulle därför innebära orimliga kostnader.

Sterilisering av varg

Även sterilisering av varghonor kräver att aktuell varg sövs och efter ingreppet krävs en viss läkprocess som är svår att övervaka. Det är således en mycket personalintensiv åtgärd som även den är förenad med höga kostnader. Sterilisering är enligt Länsstyrelsens mening inte lämplig att utföra på ett vilt djur då den utsätter djuret för onödigt lidande.

Slutsatser

Ovan nämnda förvaltningsstrategier är enligt Länsstyrelsens mening orealistiska alternativ för att uppnå samma syfte som licensjakt. Alternativen är olämpliga i förhållande till såväl kostnader, tidsaspekt och personalresurser som risken för onödigt lidande. Det kan ifrågasättas om det ens är praktiskt möjligt att genomföra flytt eller sterilisering. Länsstyrelsen bedömer mot bakgrund av ovanstående att det inte finns någon annan lämplig lösning för att minska vargstammens påverkan på socioekonomiska förhållanden samt på tamdjurshållningen i det utvalda reviret än att bedriva licensjakt efter varg.

Sammanfattning

För att minska negativ socioekonomisk påverkan samt underlätta tamdjurshållning finns ingen annan lämplig lösning än licensjakt eftersom den syftar till att reducera det totala antalet revir. Den svenska vargstammen har uppnått gynnsam bevarandestatus. En selektiv och strängt kontrollerad jakt av denna omfattning äventyrar inte upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus. Aktuell beskattning är av begränsad omfattning och lämplig utifrån såväl målsättningen med jakten som stammens storlek. Den licensjakt som beslutas av Länsstyrelsen innebär inte att antalet föryngringar i Sverige understiger det beslutade nationella referensvärdet gällande gynnsam bevarandestatus för varg. Länsstyrelsen har samordnat beslutet med Länsstyrelserna i mellersta rovdjursförvaltningsområdet. Beslutet är också i enlighet med LCIE:s riktlinjer om förvaltning av stora rovdjur på populationsnivå.

Länsstyrelsen beslutar därför om licensjakt efter varg i enlighet med de villkor som framgår av detta beslut.

Upplysningar

Söka efter spår

Då vargars revir ur ett jaktligt perspektiv är mycket stora anser Länsstyrelsen att det är nödvändigt att medge undantag från jaktlagens förbud mot att använda motorfordon i samband med jakt för att möjliggöra att på befintligt vägnät söka efter vargspår.

Hantering av fälld varg

Forskningen och förvaltningen har ett behov av kunskap från obduktioner av fällda vargar och av vargdelar i vetenskapliga referenssamlingar. Länsstyrelsen har därför villkorat att den flådda djurkroppen ska tillfalla staten. Varg som faller på en mark där vargjakt inte får ske tillfaller staten enligt 33 § jaktförordningen (1987:905). Naturvårdsverket ska enligt 38 § jaktförordningen (1987:905) bestämma hur omhändertagna djur ska hanteras.

Straffbestämmelser

Jakt som bedrivs mot givna villkor sker utan stöd i beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelser för jaktbrott och grovt jaktbrott finns i 43 och 44 §§ jaktlagen.

Kungörelsedelgivning

Länsstyrelsen beslutar att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelsedelgivning. Beslutet fattas med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932). Beslutet finns under överklagandetiden tillgängligt hos Länsstyrelsen Gävleborg, Borgmästarplan, Gävle samt på Länsstyrelsens hemsida www.lansstyrelsen.se/gavleborg.

De som deltagit i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding [REDACTED] med handläggare [REDACTED] [REDACTED] som föredragande. I den slutliga handläggningen deltog också enhetschef [REDACTED], jurist [REDACTED], handläggare [REDACTED] [REDACTED] och funktionsansvarig [REDACTED].

[REDACTED]
Landshövding

[REDACTED]
Handläggare

Denna handling är godkänd i Länsstyrelsens elektroniska system och har därför ingen namnunderskrift.

Bilagor:

1. Du kan överklaga beslutet
2. Karta över jaktområde
3. Telefonnummer för anmälan av jaktledare samt anmälan om fälld varg
4. Besiktningsprotokoll, Registrering av fälld/påskjuten varg
5. Besiktningsprotokoll, Besiktning, provtagning och märkning av fälld varg
6. Besiktningsprotokoll, Platsundersökning och eftersök

Bilaga 1

Du kan överklaga beslutet

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du **skriftligen** överklaga beslutet hos förvaltningsrätten. **Observera att du ska skicka eller lämna överklagandet till Länsstyrelsen Gävleborg, 801 70 Gävle. Du kan även skicka in överklagandet via e-post till gavleborg@lansstyrelsen.se.** Det ska du göra därför att Länsstyrelsen måste pröva om överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare till förvaltningsrätten.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor från den dag du fick del av beslutet**. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be om att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas eller inte.

Om någon annan part överklagar beslutet, till exempel en kommun eller annan myndighet, är tiden **tre veckor från det datum som står på beslutet**.

Ditt överklagande ska innehålla:

- vilket beslut som överklagas, beslutets datum och diarienummer
- hur du vill att beslutet ska ändras
- varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt

Skriv också följande uppgifter, om du inte tidigare lämnat dem:

- personnummer
- adress till bostaden
- telefonnummer där du kan nås
- eventuellt övriga uppgifter som behövs för att Länsstyrelsen ska kunna skicka handlingar till dig

Om du har handlingar eller annat som du anser stöder din uppfattning, bör du skicka med kopior på dessa.

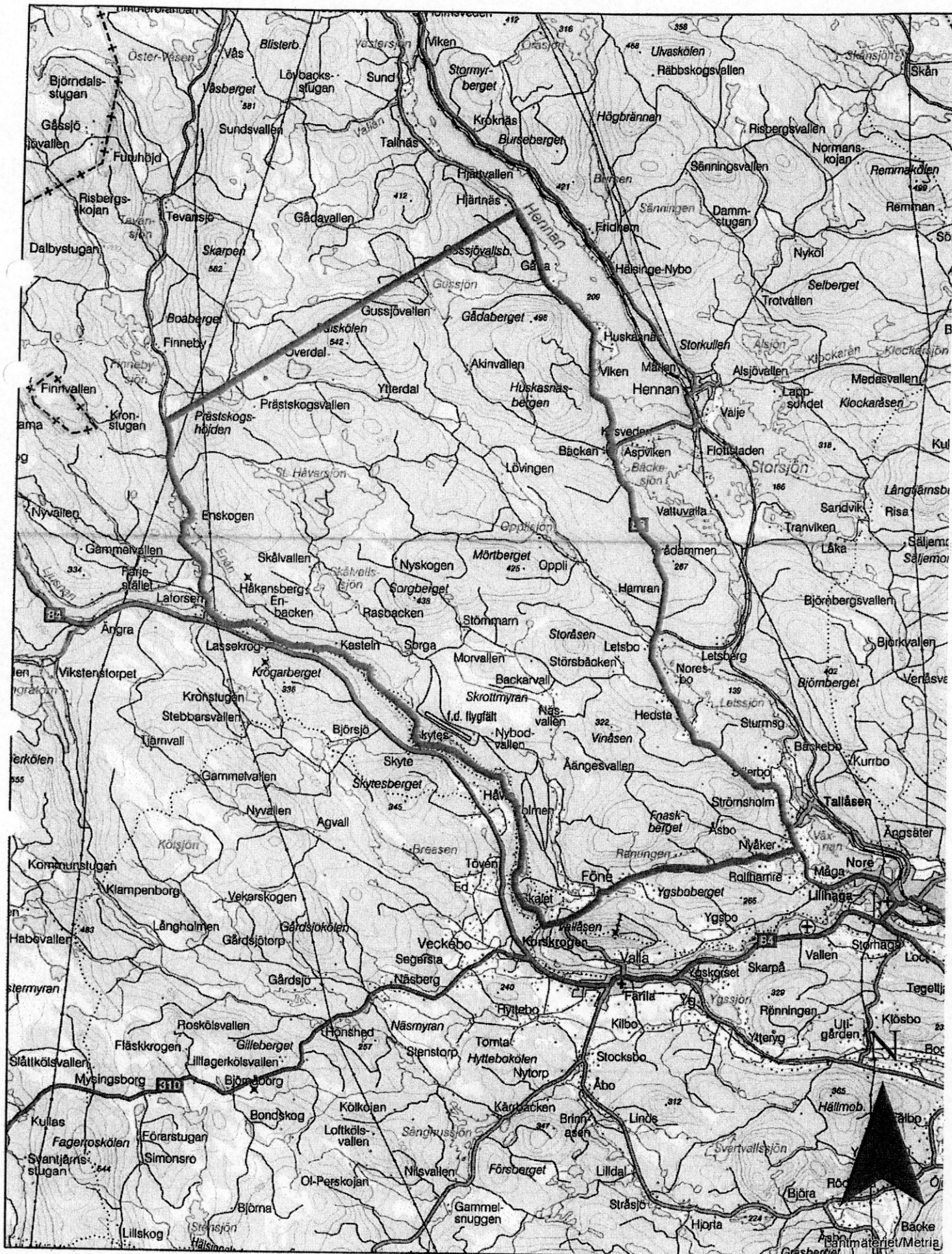
Ombud

Du har rätt att anlita ett ombud för att sköta överklagandet åt dig. I så fall ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Ytterligare upplysningar

Behöver du veta mer om hur du ska göra, går det bra att ringa till Länsstyrelsen, telefon 010-2251000. Fråga efter den som varit föredragande i beslutet.

Karta över jaktområde



REGISTRERING AV FÄLLD VARG

1. Ifyllt blankett lämnas till länsstyrelsens besiktningsman som registrerar relevanta uppgifter i Rovbase
2. Besiktningsmannen sänder kopia till SVA tillsammans med kropp och prover.

DATUM	Datum då vargen fälldes		År	Månad	Dag	Klockslag	Tim	Min	Länsstyrelsens Id-nr
FÄLLD MED STÖD AV	☐ Licensjakt myndighetsbeslut		☐ Annat, ange vilket		Rovbase ID				
	Djur som fälls med stöd av 40 b § JF, 9 § JL och 24 kap BrB ska anmälas till polismyndigheten och det är polisen och inte länsstyrelsen, som har ansvar för dokumentation och hantering av dessa djur. Detsamma gäller trafikdödat djur och djur som påträffas dött (fallvilt).								
ANMÄLAN	Tidpunkt då vargen anmäldes		År	Månad	Dag	Klockslag	Tim	Min	Anmäld till
SKYTT	Namn			Telefon			Mobiltelefon		
	Adress			Postnr			Postadress		
	e-postadress						Land om annat än Sverige		
JAKTLEDARE	Namn			Telefon			Mobiltelefon		
	Adress			Postnr			Postadress		
PLATS	Skottplats (ange namn som finns på karta 1:100 000)						Kommun		
	Län			Vargrevir					
	Skottplats Koordinater Rikets nät (RT 90)			Om skott- & fallplats är olika, ange koordinater för båda.			Fallplats Koordinater Rikets nät (RT 90)		
JAKTSÄTT m.m. (flera x kan anges)	☐ Riktad vargjakt		☐ Annan jaktform (ange vilken)		☐ Drevkedja		☐ Passkyttar		
	☐ Skjuten från postställe		☐ Skjuten vid gå/smygjakt		☐ Hund använd		Antal hundar		
	Antal deltagande jägare		Antal avlossade skott		Antal vargar i säten då jakt inleddes				
MÄRKT DJUR	☐ Tatuerad på insidan av läpparna - ange nr			☐ Öronmärke V/H öra ange färg och nr			☐ Radiohalsband ange nr		
KÖN OCH ÅLDER	☐ Hane ♂		☐ Hona ♀		☐ 0-1 år (årsunge)		☐ 1-2 år		☐ Äldre än 2 år Uppskatta åldern
VIKTER (vägda)	Totalvikt kg (inte flädd)			Flädd kropp (skrovt) med huvud (kg)			Skind med dynor och klokapslar (kg)		
MÄTT	MÄTT, VIKTER OCH PROVER TAS INTE OM HELA VARGEN TILLFALLER STATEN								
1. Bröstomfång									
2. Kroppslängd	cm								
3. Svanslängd	cm								
4. Totallängd	cm								
5. Framben	cm								
6. Bakben	cm								
7. Framfots dynor	cm								
8. Bakfots dynor	cm								
9. Största spene H x B alternativt L x B	cm								
10. Testiklar vänster och höger L x B	x mm x mm								

1. Bröstmfang

2. Kroppslängd

3. Svanslängd

4. Totallängd

5. Framben

6. Bakben

7. Framfots dynor

3. Bakfots dynor

9. Största spene alternativt

10. Testiklar

KOMPLET-
TERANDE
INFORMATION

BESIKTNING, PROVTAGNING OCH MÄRKNING AV FÄLLD VARG

1. Blanketten fylls i av länsstyrelsens besiktningsman som registrerar relevanta uppgifter i Rovbase.
2. Besiktningsmannen sänder kopia till SVA tillsammans med kropp och prover.

DATUM	Besiktningsdatum och klockslag		År	Månad	Dag	Klockslag	Tim	Min	Länsstyrelsens id-nr
ANMÄLAN	Besiktningsmannen fick kännedom om fälld varg		År	Månad	Dag	Klockslag	Tim	Min	Från vem
BESIKTNING AV	☐ Helkropp (oflådd) ☐ Skinn med dynor och klokapslar ☐ Kropp med skalle					Skottplats		Fällplats	
BESIKTNING VAR	På skottplatsen/fällplatsen		Bakspårning gjord (0,5-1 km)		På annan plats. Ange var!				
KONTROLL AV LÄMNAD UPPGIFTER	Skyttepersonuppgifter		Jaktsätt		Platsangivelser		Djurets ev. märkning		
	Djurets kön		Djurets ålder		Djurets vikt		Eventuella rättelser/kompletter. skrivs under anmärkning nedan		
SKJUT- AVSTÅND OCH AVLOSSADE SKOTT	Skjutavstånd. Avstånd mellan skytt och varg, då djuret påsköts med första skottet?					Hur reagerade vargen?		Stod still	
	Hur många skott avlossades mot vargen?							Gick i normal takt	
						Användes stöd vid första skottet?		Ja	
								Nej	
NOTERA SYNLIKA SKADOR	☐ Färska skador ☐ Skabbangripen (ange också var) ☐ Äldre skador								
FOTODOKUMENTATION	Hela vargen		Klor och tassar		Skottplats		Fällplats		Inga synliga skador
	Kropp inkl. skalle, svanskotor och täben		Vid hane också penisben & testiklar		Kropp sänt till SVA (ange datum)		Inga foton tagna		
PROVER	☐ Besiktningsmannens referensprov (hud ca 1x4 cm) ☐ Referensprov sänt till SVA (ange datum)								
ANMÄRKNING									
IDENTIFIERING	Rovbase ID					Nr på eventuellt CITES-tillstånd			
EV. TIDIGARE MÄRKNING	Ange mikrochipnr					☐ Skanning av kropp efter ev. tidigare mikrochip (ange placering) ☐ Nymärkning med synligt mikrochip (ange placering -- om annat än flåsnitt)			
MÄRKNING VID BESIKTNING	Skinn - mikrochipnr					Ej kontrollerad			
VARG-SKINNETS ÄGARE	Namn					Personnummer			
	Adress					Telefon			
	e-postadress					Postnr			
						Postadress			
BESIKTNING OCH MÄRKNING UTFÖRD AV	Besiktningsman					Land om annat än Sverige			
	Underskrift					Mobiltelefon			
						Länsstyrelse			
						e-postadress			

KOMPLETTERANDE MÄRKNING AV FÄLLD VARG

1. Blanketten fylls i av den som utför märkningen och originalet sändes till Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm.
2. Kopia behålls av ägaren

KOMPLETTERANDE MÄRKNING	Chipnr. vid kompletterande märkning	Synligt mikrochip	Dolt mikrochip	Eventuell streckkod
		☐	☐	
ÄGARE AV DEL AV DÖD VARG	Ange vilken del av djuret som är märkt			
	Placering av mikrochip			
	Namn		Personnummer	Telefon
	Adress		Postnr	Postadress
ANMÄRKNING	e-postadress		Land om annat än Sverige	
MÄRKNING UTFÖRD AV	Datum		Märkning utförd av (ange myndighet)	
	Underskrift			
	Namnförtydligande			

KOMPLETTERANDE MÄRKNING AV FÄLLD VARG

1. Blanketten fylls i av den som utför märkningen och originalet sändes till Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm.
2. Kopia behålls av ägaren

KOMPLETTERANDE MÄRKNING	Chipnr. vid kompletterande märkning	Synligt mikrochip	Dolt mikrochip	Eventuell streckkod
		☐	☐	
ÄGARE AV DEL AV DÖD VARG	Ange vilken del av djuret som är märkt			
	Placering av mikrochip			
	Namn		Personnummer	Telefon
	Adress		Postnr	Postadress
ANMÄRKNING	e-postadress		Land om annat än Sverige	
MÄRKNING UTFÖRD AV	Datum		Märkning utförd av (ange myndighet)	
	Underskrift			
	Namnförtydligande			

PÅSKJUTEN VARG - PLATSUNDERSÖKNING OCH EFTERSÖK

1. Ifylls av länsstyrelsens besiktningsman tillsammans med skytt och jaktledare då varg påskjuts, men inte påträffats dött eller avlivats på skottplatsen. Blanketten ifylls även vid skyddsjakt. Relevanta uppgifter registreras av besiktningsmannen i Rovbase.

2. Kopia sänds till SVA oberoende av om prover insamlats eller ej.

DATUM	Datum då varg påsköts			År	Månad	Dag	Klockslag	Tim	Min	Länsstyrelsens id-nr
ANMÄLAN	Tidpunkt då påskjutningen anmälades			År	Månad	Dag	Klockslag	Tim	Min	Anmäl till
PÅSKJUTEN MED STÖD AV	☐ Licensjakt myndighetsbeslut			☐ Annat, ange vilket?						
PLATSUNDERSÖKNING / EFTERSÖK	☐ Bara platsundersökning			☐ Platsundersökning och eftersök			Djur som fälls med stöd av 40 b § JF, 8 § JL och 24 kap BrB ska anmälas till polismyndigheten, som ansvarar för dokumentation och hantering av dessa djur. Detsamma gäller trafikdödat djur och djur som påträffats dött (felvilt).			
SKYTT	Namn						Telefon		Mobiltelefon	
	Adress						Postnr		Postadress	
	e-postadress									
JAKTLEDARE	Namn						Telefon		Land om annat än Sverige	
	Adress						Postnr		Mobiltelefon	
							Postadress			
PLATS OCH AVLOSSADE SKOTT	Skottplats (ange namn som finns på karta 1:100 000)						Detaljerad karta över platsundersökning och eftersök ska bifogas		Koordinater Rikets nät (RT90)	
	Jaktområde (vid licensjakt)						Län		Kommun	
	Skjutavstånd. Avstånd mellan skytt och varg då vargen påsköts med första skott?						m		Hur reagerade vargen?	
	Hur många skott avlossades mot vargen?						☐ Stod still ☐ Gick i normal takt ☐ Sprang			
	Ange var skottet/skotten troligtvis träffade?						Skott 1		Skott 2	
	Tecknade vargen för träff efter skott/skotten?						☐ Ja ☐ Nej		☐ Ja ☐ Nej	
	Klockslag då eftersöket startade						Tim		Min	
	Eftersöksjägarens namn						Klockslag då eftersöket avslutades		Tim	
							Telefon		Mobiltelefon	
PLATSUNDERSÖKNING OCH EFTERSÖK	Användes hund vid eftersöket?						☐ Ja ☐ Nej		Tillhörde hund och hundförare det egna jaktlaget?	
	Ange hundras och om flera hundar använts – ange ordningsföljd						Hund 1		Hund 2	
							Hund 3			
	☐ Enbart löshund						☐ Enbart spårhund		☐ Spårhund och löshund	
	Var eftersöksekipaget utbildat/testat på rovdjur?						☐ Ja ☐ Nej		Var eftersöksekipaget tränat på annat sätt?	
	Lämnade vargen synligt blodspår då den lämnade skottplatsen?						☐ Ja ☐ Nej		☐ Ja ☐ Nej	
	Hur långt kunde vargen spåras från skottplats till sista vargspår? Bifoga ev. GPS-slinga!						m		Har avlossade kulor återfunnits? Ange antal och var.	
PROV	Har prover/material från det påskjutna vargen insamlats?						☐ Ja ☐ Nej		Har avlossade kulor återfunnits?	
	Har prover/material överlämnats till besiktningsmannen?						☐ Ja ☐ Nej		Insamlade prover sändes snarast till SVA (ange datum)	
							År		Månad	
							Dag			
RESULTAT ELLER BEDÖMNING AV VARGENS SKADOR	Eftersök har genomförts till dess						Vargen påträffats dött		Vargen påträffats skadad och avlivats	
	Jaktledarens bedömning av vargens skador då djuret inte påträffats dött eller avlivats?						☐ Vargen är oskadad		☐ Vargen är lätt skadad	
							☐ Vargen har inte anträffats		☐ Vargen är allvarigt skadad	
	Det är krav på att grunden för jaktledarens bedömning ovan utförligt ska motiveras på sidan 2									
UNDERSKRIFTER	Besiktningsman						Jaktledare			
	Namnförtydligande						Namnförtydligande			

KOMPLET-
TERANDE
INFORMATION



HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Sundsvall.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.